

ปัญหาพิเศษ

เรื่อง

พฤติกรรมการบริโภคผักปลอดสารพิษของข้าราชการ
ในสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

Consumer Behavior of Non-toxicated Vegetable in
King Mongkut's Institute of Technology Ladkrabang

โดย

นางสาวนันทนา เพชรดี

T096194

เสนอ

ภาควิชาเทคนิคเกษตร

คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
กรุงเทพฯ เพื่อความสมบูรณ์แห่งปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต (พัฒนการเกษตร)

พ.ศ. 2542

ป/พ.

๗๕๑๘ ๗

๒๕๔๒

เลขหมู่.....

เลขทะเบียน **96194**

เอกสารนี้เป็นเอกสารสงวนลิขสิทธิ์สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
วันเดือนปี.....
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ใบรับรองปัญหาพิเศษ

ภาควิชาเทคนิคเกษตร

คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กทม.

เรื่อง

พฤติกรรมการบริโภคผักปลอดสารพิษของข้าราชการ
ในสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

Consumer Behavior of Non-toxicated Vegetable in
King Mongkut's Institute of Technology Lardkrabang

โดย
นางสาวนันทนา เพชรกล้า

ได้รับอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตร
วท.บ. (พัฒนาการเกษตร)

เมื่อวันที่ 3 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2542

ประธานกรรมการปัญหาพิเศษ 3.1พ.๓42
(อาจารย์ถนอม นวลดี หะกุลัง)
กรรมการปัญหาพิเศษ 3.๓๓๑.๙๒
(อาจารย์ดำรงศักดิ์ ลิทธิโชค)
หัวหน้าภาควิชา 1๐.1.๕๓.๕๒
(ผศ.สุกสมบุรณ์ อังรัตนกร)

๑๒พ.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์อื่นใด
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

๒๕4๒

๒๕๔๒

บทคัดย่อ

ชื่อเรื่อง : พฤติกรรมการบริโภคผักปลอดสารพิษของข้าราชการในสถาบัน
เทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
โดย : นางสาวนันทนา เพชรล้ำ
ชื่อปริญญา : วิทยาศาสตร์บัณฑิต (พัฒนการเกษตร)
สาขาวิชาเอก : พัฒนาการเกษตร
ประธานกรรมการปัญหาพิเศษ :

(อาจารย์ถนอมนวล สีทะกุลัง)

..... 3 / พ.ย. / 42

การทำวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจเรื่องพฤติกรรมการบริโภคผักปลอดสารพิษของข้าราชการในสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบังในปี พ.ศ. 2541 โดยกลุ่มตัวอย่างมีจำนวน 132 ราย เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามแล้วนำข้อมูลมาทำการวิเคราะห์หาค่าร้อยละ และค่าเฉลี่ย โดยทำการแยกข้อมูลออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่เป็นสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม และส่วนที่สองคือ พฤติกรรมการบริโภคผักปลอดสารพิษจากการศึกษาในครั้งนี้นั้นส่วนใหญ่เคยบริโภคผักปลอดสารพิษคิดเป็นร้อยละ 79.55 และไม่เคยร้อยละ 20.45 แหล่งข้อมูลที่ให้ข้อมูลข่าวสารและให้ความรู้เรื่องผักปลอดสารพิษส่วนใหญ่คือสิ่งพิมพ์ร้อยละ 27.76 และประกาศข้อความคำขวัญร้อยละ 21.19 ซึ่งผู้บริโภคได้อ่านและเห็นเป็นประจำ แหล่งที่ผู้บริโภคหาซื้อผักปลอดสารพิษได้คือ ซูเปอร์มาร์เก็ต ร้อยละ 45.30 เหตุผลที่ทำให้ผู้บริโภคซื้อผักปลอดสารพิษมาบริโภคก็เพื่อสุขภาพร้อยละ 42.08 และเมื่อผู้บริโภคไม่แน่ใจในผักที่ซื้อมาบริโภคว่าปลอดจากสารพิษหรือไม่ ผู้บริโภคก็มีวิธีการต่าง ๆ ที่จะใช้ทำความสะอาดผักเพื่อลดสารพิษให้น้อยลง ส่วนใหญ่จะนิยมการล้างด้วยน้ำร้อยละ 39.23 ซึ่งเป็นวิธีที่ง่ายสะดวกรวดเร็ว ความถี่ในการบริโภคผักปลอดสารพิษคือแล้วแต่สะดวกร้อยละ 74.24 เนื่องจากปัญหาในการบริโภคที่ทำให้ผู้บริโภคไม่สะดวกในการหาซื้อได้คือ สถานที่ซื้อมีน้อยร้อยละ 61.73 ทางด้าน ราคาของผักปลอดสารพิษผู้บริโภคยังมีความเห็นว่ายังมีราคาแพงอยู่ร้อยละ 70.45 ควรมีการส่งเสริมการปลูกให้เพิ่มขึ้นอีกเพื่อผู้บริโภคจะได้มีโอกาสในการบริโภคมากขึ้น ซึ่งผู้บริโภคส่วนใหญ่คิดว่าหากมีโอกาสบริโภคครั้งต่อไป ๆ ผู้บริโภคจะบริโภคทุกครั้งร้อยละ 50.00

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คำนิยม

ปัญหาพิเศษฉบับนี้จัดทำขึ้น เพื่อความสมบูรณ์ในหลักสูตร วท.บ. (พัฒนาการเกษตร)
กว่าจะได้เป็นรูปเล่มนี้ ก็ได้รับความช่วยเหลือจากบุคคลต่าง ๆ ที่ให้คำแนะนำ คำปรึกษา และ
ชี้แนะข้อบกพร่องต่าง ๆ จนมาเป็นปัญหาพิเศษที่เสร็จโดยสมบูรณ์นั้น ข้าพเจ้าใคร่ขอขอบคุณ
ท่านอาจารย์ถนอมนวล สีหะกุลัง ซึ่งเป็นประธานกรรมการปัญหาพิเศษ ท่านอาจารย์ดำรงชัย
สิทธิโชค กรรมการปัญหาพิเศษ ขอขอบคุณเพื่อน ๆ ทุกคน ที่อยู่เคียงข้างคอยเป็นกำลังใจตลอดมา
รวมทั้งขอขอบคุณผู้ที่ให้ข้อมูลทุกท่าน ท่านที่กรอกแบบสอบถามข้อทุกฉบับให้สำเร็จลุล่วงไป
ด้วยดี และที่ลืมไม่ได้คือ บิดามารดา ญาติพี่น้อง ที่คอยให้การสนับสนุนในเรื่องต่าง ๆ ของการ
ศึกษาของข้าพเจ้า ที่ให้ข้าพเจ้าได้มาถึงตรงนี้ ข้าพเจ้าขอขอบพระคุณไว้ ณ. โอกาสนี้ด้วย

ข้าพเจ้าหวังเป็นอย่างยิ่งว่า ปัญหาพิเศษฉบับนี้ คงเป็นประโยชน์แก่ผู้ที่พบเห็น และผู้ที่
สนใจในเรื่องนี้ได้เป็นอย่างดี หากมีคำชมใด ๆ ขอมอบแก่บุคคลที่ได้กล่าวมาข้างต้นนี้ หากมีข้อ
ผิดพลาดใด ผู้วิจัยขอน้อมรับไว้เพื่อเป็นประสบการณ์ในการทำงานครั้งต่อไป

นางสาวนันทนา เพชรดำ

สารบัญ

	หน้า
สารบัญตาราง	(1)
สารบัญภาพ	(2)
บทที่ 1 บทนำ	1
ความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ในการวิจัย	2
ขอบเขตของการวิจัย	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	3
นิยามศัพท์	3
บทที่ 2 การตรวจเอกสาร	4
ความหมายของศึกปลดอดสารพิษ	4
กรรมวิธีการผลิตฝักปลดอดสารพิษ	4
การปฏิบัติดูแลรักษาฝักปลดอดสารพิษ	5
มาตรฐานสินค้ากันศรกรรมทางเลือก	6
ผลกระทบจากการใช้สารเคมี	9
สถานการณ์ผลิตฝักปลดอดสารพิษ	10
โครงการสนับสนุนการผลิตฝักปลดอดสารพิษ	12
การตลาดและแหล่งจำหน่ายฝักปลดอดสารพิษ	12
รูปแบบและพฤติกรรมการซื้อขายของผู้บริโภค	14
ตัวอย่างงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	16
บทที่ 3 ระเบียบวิธีการวิจัย	18
ประชากรและวิธีการสุ่มตัวอย่าง	18
สถานที่และระยะที่ทำการศึกษา	18
เครื่องมือและการทดสอบเครื่องมือในการวิจัย	18
วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	19
วิธีวิเคราะห์ข้อมูล	19
ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน	20
งบประมาณ	21

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 4	ผลการวิจัยและวิจารณ์	22
	ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปด้านเศรษฐกิจและสังคม	22
	ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการบริโภค	26
	วิจารณ์ผลการวิจัย	34
บทที่ 5	สรุปและข้อเสนอแนะ	35
	วิจารณ์และข้อเสนอแนะ	36
	ข้อเสนอแนะด้านการวิจัย	37
เอกสารอ้างอิง		38
ภาคผนวก		40
	แบบสอบถามพฤติกรรมกรรมการบริโภค	41

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง

ตารางที่

	หน้า
1. สารเคมีที่ตกค้างในผักและผลไม้	8
2. การดำเนินงานการทำปัญหาพิเศษ	20
3. ข้อมูลทั่วไป	22
4. ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมก่อนการเลือกซื้อและบริโภคผักปลอดสารพิษ	26
5. ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการตัดสินใจซื้อและบริโภค	28
6. ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมหลังการซื้อและบริโภค	30

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1.	รูปแบบของพฤติกรรมกรซื้อ	15
2.	กระบวนการซื้อและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อกระบวนการตัดสินใจซื้อ	15

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญของปัญหา

ปัญหาของสารพิษที่ตกค้างในพืชผักนั้น ทำให้เกิดผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศ คือ การที่สินค้าเกษตรถูกตรวจพบสารพิษตกค้างอยู่จึงถูกปฏิเสธการซื้อ จากประเทศลูกค้า ทำให้เกิดการสูญเสียทั้งด้านเงินลงทุน ทรัพยากรและภาพพจน์ของประเทศ ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศน์ เนื่องจากการที่เกษตรกรใช้สารเคมีในการทำการเกษตรทำให้มีวัตถุพิษหรือเกิดสารพิษแพร่หลายกระจายสู่สิ่งแวดล้อม เกิดการสะสมของสารพิษในดิน และแหล่งน้ำดังเช่น ที่จังหวัดกาญจนบุรีมีแม่น้ำสายหนึ่งไหลผ่านหน้าวัดคงสัก ชาวบ้านคนหนึ่งได้นำเอาสารพิษบรรจุขวดพลาสติกเจาะรูเล็กๆ ไว้ให้สารพิษซึมออกมาได้ และละลายลงสู่แม่น้ำเพื่อที่จะจับกึ่งก้ามกรามที่ลอยขึ้นมา และขายต่ออีกทอดหนึ่ง การที่ชาวบ้านนำสารพิษไปละลายน้ำในแม่น้ำดังกล่าวนอกจากจะตายแล้ว ตัวน้ำชนิดนั้นก็ได้รับผลกระทบด้วยเช่นกันและทำให้น้ำในแม่น้ำนั้นนำมาใช้บริโภค อุปโภคก็ไม่ได้ เนื่องจากสารพิษเจือปน และผลกระทบต่อมนุษย์และสิ่งมีชีวิต การที่สิ่งมีชีวิตได้รับสารพิษสะสมในร่างกายในปริมาณมากขึ้นจะก่อให้เกิดความผิดปกติของระบบอวัยวะหรือพฤติกรรมของสิ่งมีชีวิตเปลี่ยนแปลงไป และอาจก่อให้เกิดอันตรายถึงแก่ชีวิตได้ และในปัจจุบันคนส่วนใหญ่จึงให้ความสำคัญ และสนใจที่จะรักษาสุขภาพของตนเองมากขึ้น โดยการคำนึงถึงอาหารที่ตนได้รับประทานนั้นถูกต้องตามหลักโภชนาการ และให้ประโยชน์แก่ร่างกายเท่านั้นยังไม่พอ ทั้งพืชผักที่นำมาปรุงอาหารนั้นก็ไม่มีใครสามารถตรวจสอบได้อย่างครบถ้วน และทราบได้ว่า ผักและผลไม้ที่ตนทานเข้าไปนั้นมียาพิษตกค้างอยู่หรือไม่ และจะปลอดภัยมากน้อยเพียงใดเมื่อบริโภคเข้าไป ในช่วงปี พ.ศ. 2536 เป็นต้นมา กรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้จัดทำโครงการนำร่องการผลิตผักและผลไม้อนามัย เพื่อสนองนโยบายของรัฐบาลในการแก้ปัญหาสารพิษที่ตกค้างในผลิตผลทางการเกษตรและสิ่งแวดล้อม อันเนื่องมาจากการใช้วัตถุพิษทางการเกษตร โดยเน้นความปลอดภัยของผู้บริโภค และเน้นการผลิตผักและผลไม้ปลอดสารพิษสำหรับผู้บริโภคภายในประเทศและเพื่อการส่งออกให้ปลอดภัยจากสารพิษตามมาตรฐานสากลและเป็นที่ยอมรับของต่างประเทศ โดยมีการร่วมมือกันกับเจ้าหน้าที่ของภาครัฐและหน่วยงานข้าราชการเอกชนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งหน่วยงานของโครงการหลวงสนับสนุน การจัดจำหน่าย จึงเป็นแหล่งทางเลือกในการบริโภคของผู้บริโภค

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ดังนั้นผู้ศึกษาจึงมีการศึกษาถึงผู้บริโภครวมที่เป็นข้าราชการ ในสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบังนั้นก็คือผู้บริโภครวมในสถาบันนั่นเอง ว่ามีพฤติกรรมต่อการบริโภคผักและผลไม้ปลอดสารพิษกันอย่างไร เพราะผู้บริโภครวมที่อยู่ในสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบังนี้ นอกจากจะต้องเผชิญกับมลพิษที่เกิดขึ้นรอบข้างอย่างมากมาแล้ว ซึ่ง ได้แก่ มลพิษทางอากาศที่เกิดขึ้นจากท่อไอเสียรถยนต์ที่ใช้ในการเดินทาง ฝุ่นละอองต่างๆที่เกิดจากการก่อสร้าง มลพิษจากเสียงที่เกิดจากการติดตั้งท่อไอเสียรถยนต์ผิดประเภทและวัตถุอื่นๆ ที่ก่อให้เกิดเสียงดังไม่พึงประสงค์เป็นต้น ซึ่งเป็นผลทำให้เกิดการสะสมสารพิษต่างๆ แต่ดูเหมือนว่าสิ่งที่เป็นอันตรายใกล้ตัวที่มักถูกมองข้ามไป นั่นคือ สารพิษที่ตกค้างมากับพืชผักที่เป็นอาหารของมนุษย์ซึ่งจะสะสมมาจากขบวนการผลิต ซึ่งผู้บริโภครวมได้ซื้อผักเหล่านั้นมาจากแหล่งจำหน่ายที่ต่างๆกัน ไป ซึ่งในแต่ละที่ก็จะมีขบวนการผลิตที่แตกต่างกันไป และในการเลือกซื้อผู้บริโภครวมก็ไม่มีวิธีเลือกซื้อที่ปลอดภัยที่สุด เมื่อนำไปบริโภคผู้บริโภครวมก็ควรจะมีวิธีการบริโภคที่ทำให้ปลอดภัยจากสารพิษมากที่สุด ซึ่งมนุษย์จะสามารถหลีกเลี่ยงสารพิษจากทั้งขบวนการผลิต การเลือกซื้อ และวิธีการบริโภค เพื่อให้ปลอดภัยจากสารพิษ ดังนั้นการศึกษาดังกล่าวถึงพฤติกรรมผู้บริโภครวมที่ปลอดภัยจากสารพิษ นอกจากจะสามารถทำให้เข้าใจถึงพฤติกรรมด้านต่าง ๆ ของผู้บริโภครวมแล้ว ยังทำการศึกษาว่ามีปัจจัยใดบ้างที่เกี่ยวข้องกับการบริโภคเพื่อให้ทราบถึงความสัมพันธ์ของปัจจัยเหล่านั้น อันเป็นแนวทางการให้ความรู้ความเข้าใจถึงผลที่ได้รับในการบริโภคผักปลอดสารพิษกันเพิ่มมากขึ้นด้วย

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. ศึกษาข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมที่ทำให้เกิดความสัมพันธ์กันกับการบริโภคผักปลอดสารพิษของผู้บริโภครวมในสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
2. ศึกษาพฤติกรรมกรรมการบริโภคผักปลอดสารพิษของผู้บริโภครวมในสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ขอบเขตของการศึกษา

ในการทำการศึกษารื่องของพฤติกรรมกรรมการบริโศคฝักปลอดสารพิษของผูับริโศคภายในสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบังครั้งนี้ กำหนดขอบเขตการศึกษาพฤติกรรมกรรมการบริโศคของผูับริโศคในสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ซึ่งได้มีการเก็บรวบรวมข้อมูลดังกล่าวขึ้นในสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบังปี 2541 ทั้งสิ้น

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงสภาพทั่วไปทางเศรษฐกิจและสังคมของผูับริโศคในสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
2. ทำให้ทราบถึงพฤติกรรมกรรมการบริโศคฝักและผลไม้ปลอดสารพิษของผูับริโศคในสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
3. ทำให้ทราบถึงปัจจัยที่มีผลต่อการบริโศคฝักและผลไม้ปลอดสารพิษของผูับริโศคในสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
4. เพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับฝักปลอดสารพิษเพื่อเป็นแนวทางในการเลือกซื้อและใช้เป็นประโยชน์แนวทางที่เกี่ยวข้องในด้านอื่นๆต่อไป

นิยามศัพท์

ฝักปลอดสารพิษ หมายถึง พืชฝักที่เป็นผลผลิตทางการเกษตรที่ปลูกโดยวิธีการที่มีการควบคุมการใช้สารเคมีโดยไม่มีเจตนาเป็น และถ้ามีความจำเป็นในการที่จะต้องมีการใช้สารเคมีนั้น ก็สามารถใช้ได้ แต่ต้องใช้ในปริมาณน้อยที่เหมาะสม และเก็บเกี่ยวผลผลิตในช่วงที่ปลอดภัยอันไม่ก่อให้เกิดอันตรายต่อร่างกายและสิ่งแวดล้อม

พฤติกรรมกรรมการบริโศค หมายถึง การกระทำของผูับริโศค ที่รวมถึงลักษณะทางพฤติกรรมของผูับริโศคในขณะที่ขณะหนึ่งทีผูับริโศคซื้อสินค้านั้นว่า จะมีกระบวนการทางจิตวิทยาและสังคมวิทยาต่างๆ ที่มีส่วนสร้างและขัดเกลาทัศนคติและค่านิยมก่อนเสมอ ในการที่จะได้สินค้ามาตามความต้องการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 2

การตรวจเอกสาร

ในการศึกษาเรื่องพฤติกรรมกรบรีโกลคผักปลอดสารพิษของผู้บริโภคในสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ได้ทำการตรวจเอกสารในส่วนที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ได้ทำการศึกษา ดังนี้

ความหมายของผักปลอดสารพิษ

สาร สมพงษ์ (2537:32-41) ได้ให้ความหมายของคำว่า “ปลอดสารพิษ หรือ ปลอดสารเคมี” คือ ระบบการเกษตรอีกรูปแบบหนึ่ง คือ เกษตรกรรมอินทรีย์ ซึ่งจะปฏิเสธการใช้สารเคมีทุกชนิด ไม่ว่าจะเป็นปุ๋ยเคมี สอร์โมน สารกำจัดศัตรูพืชทุกชนิดแต่การทำการเกษตรแบบนี้ยังมีผู้น้อยมาก อาจเป็นเป้าหมายในอนาคตมากกว่าแต่สภาพการผลิตของกลุ่มเป้าหมายนับได้ว่าอยู่ในขั้นของการ ถด ละเอียดการใช้สารเคมีที่เป็นพิษมาๆ กระนั้นก็ไม่ใช่ว่าการใช้ปุ๋ยเคมีจะไม่มีพิษภัยหากแต่จะมีผลไม่รุนแรงและรวดเร็วเท่าสารเคมีกำจัดศัตรูพืชเท่านั้น โดยนัยของระบบการผลิตที่ยอมรับกันในขณะนี้จึงอยู่ที่ขั้นตอนของการ ไม่ใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช หรือมีการใช้แต่เก็บเกี่ยวผลผลิตในระยะปลอดภัยเท่านั้นก็เป็นการเพียงพอแล้ว

ผักปลอดสารพิษ หมายถึง พืชผักที่ปลูกในระบบเกษตรกรรมทางเลือกโดยมุ่งเน้นการไม่ใช้สารเคมีสังเคราะห์ในกระบวนการผลิตโดยไม่มีความจำเป็น และถ้ามีความจำเป็นต้องใช้สารเคมีก็สามารถใช้ได้ปริมาณที่น้อยซึ่งไม่ทำให้เกิดอันตราย การปลูกพืชแบบผสมผสานจะเป็นแนวทางหลักในการฟื้นฟูความอุดมสมบูรณ์ หากมีสารพิษตกค้างอยู่ ต้องมีค่าไม่เกินค่าความปลอดภัยที่กำหนดไว้ และต้องมีค่าไม่เกินค่าความปลอดภัยตามมาตรฐานสากลที่กำหนดไว้ (วิฑูรย์ ปัญญากุล.2535:พืชผักปลอดสารพิษ:10)

กรรมวิธีการผลิตผักปลอดสารพิษ

1. พักอนามัยเป็นเกษตรกรรมแบบครบวงจรที่มีการอนุญาตให้มีการใช้ปุ๋ยเคมีและ สอร์โมนที่ใช้เร่งผลผลิตได้ เพราะไม่ถือว่าเป็นสารเคมีที่เป็นอันตราย ส่วนยาฆ่าแมลงนั้นอนุญาตให้ใช้ได้ แต่ต้องเป็นสารที่ไม่มีฤทธิ์ตกค้างเป็นเวลานาน การดำเนินการในการปลูกเป็นในลักษณะฟาร์มขนาดใหญ่ที่มีการใช้เครื่องจักรกล และมีการรับรองมาตรฐาน โดยกรมวิชาการเกษตร หรือ กรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. ผักปลอดสารพิษของเกษตรกรทางเลือก หมายถึง ผักที่ปลูกโดยไม่อนุญาตให้ใช้ปุ๋ยเคมี สารเคมีสังเคราะห์และฮอร์โมนเร่งผลผลิตทุกประเภท เพราะจะส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศน์และมีสารพิษตกค้างในผลผลิตและสิ่งแวดล้อม ทำให้ต้นไม้เกิดโรครุนแรงได้ง่าย ผักที่ปลูกในกรรมวิธีการดังกล่าวจะมีเจ้าหน้าที่องค์กรพัฒนาเอกชนทำงานสนับสนุนในระดับพื้นที่และทำหน้าที่ตรวจตราการผลิต มีการรับรองมาตรฐานโดยสภาพมาตรฐานเกษตรกรรมทางเลือกซึ่งประกอบด้วยตัวแทนเกษตรกร องค์กรพัฒนาเอกชน นักวิชาการ และผู้บริโภค

การปฏิบัติดูแลรักษาพืชผักปลอดสารพิษ

อมรศรี คุ้ยระพีงค์ (2541:42-43). ได้กล่าวไว้ว่าวิธีการดูแลพืชผักปลอดสารพิษ สามารถปฏิบัติได้หลายวิธี ดังนี้

1. การใช้กาวเหนียวในการควบคุมปริมาณตัวเต็มวัยของแมลงศัตรูพืชได้หลายชนิด เช่น เพลี้ยไฟ แมลงวันเจาะผล แมลงวันหนอนขนอบ ฝีเลือกกลางวันชนิดต่างๆ โดยทั่วไปมักนิยมใช้กาวเหนียวที่มีคุณสมบัติไม่มีสี ไม่มีกลิ่น และไม่มีพิษต่อสภาพแวดล้อมมาทาบนวัสดุที่มีสีเหลือง เช่น กระจอน้ำมันเครื่อง เนื่องจากแมลงชอบสีเหลือง ซึ่งกาวเหนียวจะมีคุณภาพดีและยังราคาข้อมหาอีกด้วย

2. การใช้กับดักแสงไฟ เป็นการใส่แสงไฟจากหลอดฟลูออโรสเซนต์ (หลอดนีออน) หรือหลอดไฟแบบหลอดไส้ลงแมลงในเวลากลางคืน เช่นฝีเลือก หนอนกระทุ้ม หนอนกระทุ้มให้มาเล่นไฟ และตกลงไปในภาชนะที่บรรจุน้ำมันเครื่องหรือน้ำที่รองรับอยู่ด้านล่างการติดตั้งหลอดไฟจะต้องให้สูงจากพื้นดิน และให้ภาชนะที่รองรับอยู่ห่างจากหลอดไฟพอสมควร

3. การใช้พลาสติกหรือฟางขี้ควมแปลงผัก จะเป็นการควบคุมวัชพืชและเก็บความชื้นในดินไว้ได้นาน ทำให้ประหยัดน้ำที่ใช้รดผัก การใช้พลาสติกหรือฟางขี้ควมแปลงปลูกควรใช้กับพืชผักที่มีระยะปลูกแน่นอนแปลงที่พบการระบาดของโรคที่มีเชื้อไวรัสเป็นสาเหตุและมีเพลี้ยอ่อนและแมลงเป็นพาหะ ควรใช้พลาสติกที่มีสีเทา-ดำ โดยให้ด้านที่มีสีเทาอยู่ด้านบน เนื่องจากสีเทาจะทำให้เกิดการสะท้อนแสง จึงช่วยไล่แมลงพาหะได้ดี

4. การปลูกผักในโรงเรือนมุ้งตาข่ายในลอน พื้นที่ที่ใช้ปลูกผักในโรงเรือนควรเป็นพื้นที่ที่สามารถปลูกผักได้อย่างต่อเนื่องไม่น้อยกว่า 3 ปี เพื่อจะได้คุ้มค่าจากการสร้างโรงเรือน และการใช้ตาข่ายในลอน โครงสร้างโรงเรือนอาจทำด้วยเหล็กหรือไม้ก็ได้ ขึ้นอยู่กับเกษตรกรว่าต้องการใช้พื้นที่นี้ปลูกผักนานเท่าใด

5. การควบคุมโดยชีววิธี หรือการใช้สิ่งมีชีวิตในการควบคุมปริมาณศัตรูพืช สิ่งมีชีวิตใน

การควบคุมศัตรูพืชนี้ ได้แก่ แมลง ตัวห้ำ ตัวเบียน ซึ่งจะทำลายแมลงชนิดอื่น หรืออาจใช้สิ่งมีชีวิตเล็ก ๆ เช่น เชื้อแบคทีเรีย เชื้อไวรัส ไส้เดือนฝอย เป็นต้น ในการควบคุมจะใช้เชื้อราผสมกับรำข้าวแล้วใช้รองกันหลุมหรือโรยรอบต้น

6. การใช้สารสกัดจากพืช สารสกัดจากพืช เช่น สะเดา ใช้ในการควบคุมโรคและแมลงมานานแล้ว เนื่องจากในสะเดามีสารอะซาดิแรคติน ซึ่งมีคุณสมบัติช่วยในการป้องกันและกำจัดแมลงได้ โดยสามารถฆ่าแมลงได้บางชนิดทำให้การเจริญเติบโตของแมลงผิดปกติ ยังป้องกันการวางไข่และการลอกคราบของแมลง เป็นพิษต่อไข่แมลงทำให้ไข่ไม่ฟักและยับยั้งการสร้างเอนไซม์ในระบบการย่อยอาหารของแมลง วิธีการใช้ คือ นำเอาผลสะเดาที่แก่แล้วมาแช่น้ำทิ้งไว้ค้างคืน แต่ต้องมีเครื่องกวนส่วนผสมที่จะลดเวลาลงได้ จากนั้นเอาแต่น้ำผสมด้วยสารจับใบแล้วนำไปพ่นที่พุ่มต้นที่ ส่วนกากสะเดานำไปโรยโคนต้นเพื่อปรับสภาพดินและกำจัดแมลงได้อีกด้วย

มาตรฐานสินค้าของเกษตรกรรมทางเลือก

จันทนา เกตุแก้ว (2537:52-55). ได้เขียนถึงมาตรฐานสินค้าของเกษตรกรรมทางเลือกไว้ว่า หลายครั้งที่ผู้ทำการตลาดถูกถามว่าผลิตภัณฑ์นี้เชื่อถือได้เพียงใดว่าปลอดภัยจริงสำหรับผักและผลไม้มีมาตรฐานหรือเกณฑ์ในการวัด หรือไม่ทั้งนี้เพราะผู้บริโภคเริ่มตระหนักถึงความปลอดภัยจากสารพิษที่อาจปนมาในอาหาร การกำหนดมาตรฐานสินค้าจึงมีความจำเป็นทั้งส่วนของเกษตรกรและผู้บริโภคเพราะสามารถสร้างความมั่นใจให้กับผู้บริโภคได้ว่าเขาได้อาหารที่ปลอดภัย ดังนั้นการกำหนดมาตรฐานสินค้านอกจากจะเป็นการคุ้มครองผู้บริโภคแล้วยังเป็นการปลูกจิตสำนึกผู้บริโภคในเรื่องการช่วยกันรักษาสິงแวดล้อมด้วย ซึ่งมาตรฐานสินค้าของเกษตรกรรมทางเลือกสามารถแยกได้เป็น

1. มาตรฐานสินค้าเกษตรกรรมอินทรีย์ของ IFOAM (International Federation of Organic Agriculture Movements)

IFOAM เป็นเครือข่ายของเกษตรกรรมทางเลือกระดับโลก เริ่มเมื่อประมาณ 22 ปีที่แล้วที่ประเทศฝรั่งเศส กลุ่มสมาชิกมีหลากหลายมาก เช่น เกษตรกรผู้บริโภค นักธุรกิจ ดังนั้นการจัดกลุ่มที่ข้อมจะแตกต่างกันออกไป และมาตรฐานของแต่ละกลุ่มก็ต่างกันด้วย จะขึ้นอยู่กับพื้นฐานความเหมาะสมของกลุ่มแต่ละกลุ่มภายใต้มาตรฐานที่แต่ละกลุ่มกำหนด และมาตรฐานสินค้าของเกษตรอินทรีย์ในประเทศต่างๆ โดยมีการเรียกร้องให้สมาชิกพัฒนาการตรวจสอบมาตรฐานสินค้าซึ่ง IFOAM จะทำหน้าที่ตรวจสอบมาตรฐานขององค์กรที่ตรวจสอบมาแล้วอีกครั้งหนึ่ง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หน้าที่อีกอย่างหนึ่งคือการทำงานด้านนโยบายเพื่อเป็นการผลักดันให้มีการปรับเปลี่ยนนโยบายให้
 เกื้อหนุนกับสมาชิก เช่น การผลักดันในตลาดประชาคมยุโรป

หลักการของ IFOAM ส่งเสริมการนำเกษตรกรรมอินทรีย์

1. มาตรฐาน IFOAM เป็นมาตรฐานขั้นต่ำที่เกษตรกรทางเลือกแบบต่างๆ มีอยู่แล้ว
2. ทารือตกลงด้านนโยบายเกษตรกรรมของหน่วยงานต่างๆ เพื่อให้สนับสนุนการ

เกษตรกรรมอินทรีย์

2. มาตรฐานสินค้าอินทรีย์

ในการทำมาตรฐานสินค้าควรเริ่มคิดในสิ่งที่เรามีบนพื้นฐานของเราเอง ซึ่งขณะนี้แต่ละ
 ภาคของประเทศไทย ก็ได้มีการร่างมาตรฐานสินค้ารูปแบบการผลิตที่ปลอดภัย เช่น ผักกางมุ้ง ผัก
 อนามัย เป็นต้น

ฉะนั้นกรอบของความมาตรฐานจะเป็นอย่างไรนั้น ควรจะเริ่มจากสิ่งที่มีอยู่ไม่
 จำเป็นต้อง ไปเอาแบบชาติต่างๆ และต้องไม่ลืมว่าการทำมาตรฐานสินค้าไม่ใช่เป็นการผลิตเพื่อส่ง
 ออกให้ชาวต่างชาติบริโภคแต่ทำเพื่อคนไทยและประเทศไทย เพื่อหาทางออกและสร้างความเป็น
 ธรรมให้กับผู้บริโภคทุกคน

3. มาตรฐานการตรวจวิเคราะห์หาสารเคมีที่เป็นพิษในผัก

ปัจจุบันกองป้องกันโรคพืช กรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้ให้
 บริการตรวจวิเคราะห์หาสารเคมีที่เป็นพิษในผักให้แก่เกษตรกรที่ปลูกผักสามารถนำตัวอย่างผักมา
 ให้ตรวจโดยมีขั้นตอนการตรวจวิเคราะห์ ดังนี้

1. ตูมตัวอย่างมาหั่นบดชั่งน้ำหนัก 5 กรัม ใส่หลอดทดลอง
2. เติมน้ำยาสกัด 1=5 กรัม ทิ้งไว้ 1 นาที
3. กรองสารละลายที่สกัดได้ 1 มล. จากนั้นเติมน้ำยาสกัด 2=1 มล.
4. ต้อหลอดนำก๊าซเข้ากับหลอดทดลองในอ่างน้ำ ควบคุมอุณหภูมิ 35 องศา

เซลเซียส เพื่อไล่น้ำยาสกัด 1 และดูดสารละลาย 0.2 มล. ใส่หลอดใหม่

5. เติมน้ำยาที่ 1=0.5 มล. ปล่อยทิ้งไว้ 30 นาที เติมน้ำยาที่ 2=0.25 มล. ปล่อยทิ้ง

ไว้ 60 นาที ในอ่างควบคุมอุณหภูมิ

6. เติมน้ำยาที่ 3=1 มล. น้ำยาที่ 4=0.5 มล. น้ำยาที่ 5=0.5. เขย่าให้เข้ากันทุก

ครั้ง

ผลที่ได้

1. สีในหลอดตัวอย่างจะเท่าหรืออ่อนกว่าหลอดควบคุม = พบไม่ปลอดภัย
2. สีในหลอดตัวอย่างอ่อนกว่าหลอดควบคุม = พบปลอดภัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. สีในหลอดตัวอย่างทำหรือเข้มกว่าหลอดควบคุม = พบ ไม่ปลอดภัย

ซึ่งถ้าตัวอย่างผ่านการวิเคราะห์พบว่าไม่มีสารเคมีตกค้าง กรมส่งเสริมการเกษตรจะติดสติ๊กเกอร์รับรองผลิตผลหรือผลิตภัณฑ์นั้นว่าปลอดภัยจากสารพิษซึ่งเป็นการประกันว่าปลอดภัยแก่ผู้บริโภค

และในส่วนของการตรวจสอบสารเคมีที่ตกค้างในผักและผลไม้ของกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์นั้น ได้ตรวจพบสารเคมีที่ตกค้างในระบบนิเวศน์ ซึ่งก็เป็นส่วนหนึ่งของสารเคมีที่เกษตรกรได้ฉีดพ่นให้กับผักและผลไม้ สารเคมีเหล่านั้นได้ตกค้างในระบบนิเวศน์เป็นจำนวนมาก ทำให้ผู้บริโภครอดพ้นจากพิษภัยของสารเคมีที่ปนเปื้อนอยู่ในผลผลิตทางการเกษตรต่างๆ ได้ยากจากการสำรวจของกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ในปีพ.ศ.2531-2533 พบว่าได้มีสารเคมีตกค้างประมาณร้อยละ 30 อยู่ในผัก ร้อยละ 90 อยู่ในผลไม้กินเปลือก และร้อยละ 44 ในผลไม้ที่ไม่กินเปลือก ดังตารางที่ 1 (อมรา วงศ์พุทธพิทักษ์.2537:92)

ตารางที่ 1 สารเคมีที่ตกค้างในผักและผลไม้

ชนิดอาหาร	วิเคราะห์	พบร้อยละ	เกินค่าความ	ชนิดผักที่เกินค่า	สารเคมีที่พบ
					ปลอดภัย ความปลอดภัย
1. ผัก					
กินสด 8 ชนิด	218	37	5	ฉั้วผักขาว มะนาว กะหล่ำปลี	momocrotophos methylparathion methamidophos
กินสุก 8 ชนิด	317	38	6	คะน้ากวาดุ้ง ดอกกะหล่ำ ถั่วแขกขบวบ	methamidophos carbofiran heptachlor
แต่งกลิ่นรส 14 ชนิด	68	27	6	ต้นหอมพริก สะระแหน่ โหระพา	methylparathion monocrotophos omethoate

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แวดล้อมทำลายสรรพสิ่งที่มีชีวิตทั้งหลาย และขณะนี้ได้มีการสกัดสารจากพืช เช่น สะเดา ตะไคร้ หอม ข่า หญ้า แผลก ฉีดยาป้องกันศัตรูพืช เช่นฉีดยา ผักต่าง ๆ ไม้ดอก ไม้ผลบางชนิด ซึ่งได้ผลดี ปลอดภัยจากสารพิษ สามารถเรียกธรรมชาติสิ่งแวดล้อมและนิเวศวิทยากลับคืนมาสู่สภาวะปกติได้ คั้งเดิม

สถานการณ์การผลิตผักปลอดสารพิษ

ปัจจุบันพืชผักปลอดสารพิษได้รับความนิยมทั้งผู้ผลิตและผู้บริโภค ซึ่งสถานการณ์การผลิตของแต่ละภาคจะได้อีกต่อไป

1. แนวโน้มการผลิตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ปัจจุบัน ได้มีองค์กรพัฒนาเอกชนที่ทำการรณรงค์ส่งเสริมให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการผลิต และการบริโภคอาหารปลอดสารพิษ คือศูนย์อาสาสมัครญี่ปุ่น (Japan International Volunteer Center, JVC)

การดำเนินการในโครงการจะเริ่มจากการสำรวจพื้นที่และกลุ่มเป้าหมาย โดยการจัดทัศนศึกษาเพื่อรับทราบประสบการณ์ใหม่ๆ และนำมาเป็นแรงจูงใจในการปรับปรุงและพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ มีการสนับสนุนด้านเงินทุนหมุนเวียน ก่อตั้งศูนย์ส่งเสริมเกษตรธรรมชาติเพื่อเป็นที่ค้ำคว้า และทดลองร่วมกันระหว่างเจ้าหน้าที่และชาวบ้าน ส่งเสริมให้สมาชิกเปลี่ยนวิธีการผลิตสู่เกษตรธรรมชาติมีผลผลิตและผลิตภัณฑ์ที่ปลอดภัยต่อผู้บริโภคทั้ง ได้มีการร่วมมือกับหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนในอันที่จะพิทักษ์และฟื้นฟูธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ดีในอนาคตต่อไป ซึ่งฝ่ายส่งเสริมการเกษตรและการรณรงค์ (2538) ได้อีกแล้ว

2. แนวโน้มการผลิตในภาคใต้

สาทร สมพงษ์ (2537:5-12) ได้กล่าวไว้ว่าผักและผลไม้ซึ่งปลอดภัยจากสารเคมีหรือเรียกว่าเป็นระบบเกษตรกรรมที่เรียกอีกอย่างว่าเกษตรกรรมอินทรีย์ ซึ่งปฏิเสธการใช้สารเคมีทุกชนิด ไม่ว่าจะเป็นปุ๋ยเคมี ฮอร์โมน สารเคมีกำจัดศัตรูพืชทุกชนิดนั่นเอง แหล่งผลิตพืชผักในภาคใต้ ส่วนใหญ่ผักที่ปลูกเป็นแหล่งใหญ่ในภาคใต้ก็มี เช่น อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี อำเภอปากพะนัง อำเภอร่อนพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นต้น ซึ่งในภาคใต้ได้เริ่มมีการปลูกผักปลอดสารพิษ โดยมีชาวบ้านจำนวนหนึ่งได้ดูงานจากภาคอีสาน ภาคใต้จึงเกิดแรงบันดาลใจที่จะจัดตั้งกลุ่มปลูกผักปลอดสารพิษขึ้นมาในเดือนมกราคม 2533 ก็มีเกษตรกรเข้าร่วมประมาณ 11-12 คน มีการจัดสรร มีการแข่งขันกันว่าใครจะปลูกผักอะไรเพื่อจะ ได้รับความหลากหลายของชนิดของผักแต่ส่วนมากจะปลูกผักที่ตนถนัดกันมากกว่า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. แนวโน้มการผลิตผักปลอดสารพิษในภาคเหนือ

ในวิธีการผลิตแบบระบบเกษตรแผนใหม่ภายใต้การสนับสนุนและส่งเสริมจากภาครัฐและเอกชน โดยความร่วมมือของหน่วยงานต่างๆ เช่น การส่งเสริมด้านเทคนิคจากบริษัทการเกษตรและเกษตรอำเภอ การส่งเสริมด้านเงินทุนจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร การทำการเกษตรแบบใหม่ส่งผลให้ผู้ผลิตเกิดความตื่นตัวมากขึ้น สิ่งแวดล้อมถูกทำลายและยังส่งผลต่อผู้บริโภคอีกมากมายจากระบบเกษตรแผนใหม่และความล้มเหลวต่างๆ จึงทำให้เกิดการแสวงหาทางออก ได้มีการรวมตัวกันของผู้บริโภคที่มาจากหน่วยงานของรัฐและเอกชน ภายใต้ชื่อชมรมผู้บริโภคและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของจังหวัด

4. แนวโน้มการผลิตพืชผักและผลไม้ปลอดสารพิษภาคกลาง

ไซยา เพ็งฮุ้น (2537:17-26) ผลของการปฏิวัติเขียว คือ การผลิตเพื่อให้ได้ผลผลิตมากที่สุด โดยไม่คำนึงถึงสภาพแวดล้อมการผลิตต่างๆ ต้องพึ่งพิงปัจจัยภายนอกอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ซึ่งเป็นระบบเกษตรที่มุ่งหวังเพียงแค่มีเงินอันเป็นกำไรสูงสุด ดังนั้นการเกษตรแบบเดิมก็ได้เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม บรรดานักวิทยาศาสตร์หรือนักทดลองวิจัยได้ทุ่มเทคิดค้นปรับปรุงพันธุ์หรือวิธีการผลิตต่างๆ เพื่อให้ได้ผลผลิตสูงสุด เช่น เมื่ออยากได้ผลผลิตสูงสุด เช่น เมื่ออยากได้ผลผลิตสูงก็เพิ่มปุ๋ยเคมี เพิ่มฮอร์โมน หรือการใช้ หากพิจารณาโดยรอบด้านแล้วจะพบว่าเป็นการแก้ปัญหาหนึ่งๆ ด้วยการสร้างปัญหาอื่นๆ ติดตามมาในหลายๆ ด้าน ระบบเกษตรทางเลือกใหม่ให้กับบรรดาเกษตรกร หรือผู้ที่สนใจมีโอกาสเลือกนำไปใช้และปรับประยุกต์ตามความเหมาะสมของแต่ละคน โดยเป้าหมายสูงสุดที่ทางศูนย์เทคโนโลยีเพื่อสังคมจังหวัดสุพรรณบุรีได้วางไว้คือการผลักดันให้ถึงระบบเกษตรกรรมยั่งยืน พยายามลด ละ เลิก ระบบเกษตรกรรมที่ทำลายตัวเอง และสิ่งแวดล้อมที่กำลังเป็นอยู่ในปัจจุบัน ไปสู่ระบบการเกษตรเชิงอนุรักษ์ เช่น มีการผลิตพืชผักปลอดสารพิษ กลุ่มผู้ผลิตผักปลอดสารพิษ เริ่มขยายกลุ่มเป้าหมายใหม่ๆ

การบริโภคพืชผักปลอดสารพิษ จากการสำรวจกันมาพบว่ามีความต้องการสูงมากขึ้นตามลำดับเนื่องจากทุกฝ่ายหันมาให้ความสนใจกันเพิ่มมากขึ้น ทางศูนย์เทคโนโลยีเพื่อสังคมจังหวัดสุพรรณบุรีก็มีการผลักดันตลาดของผักปลอดสารพิษให้เป็นที่ต้องการของผู้บริโภคอยู่ 2 ระดับด้วยกัน คือ ตลาดท้องถิ่นและตลาดภายนอก โดยทางศูนย์เทคโนโลยีเพื่อสังคมจังหวัดสุพรรณบุรีก็จะคอยช่วยประสานงานให้ซึ่งขณะนี้ตลาดภายนอกก็ยังดำเนินอยู่ นอกจากนี้ทางศูนย์ก็ยังช่วยส่งเสริมทางด้านเทคนิคและคอยตรวจสอบควบคุมคุณภาพของผลผลิตเท่าที่จะทำได้

โครงการและกิจกรรมส่งเสริมสนับสนุนการผลิตผักปลอดสารพิษ

กิตติอาภา กาคำ (2536 : 1 – 5) ได้กล่าวเอาไว้ว่าในปัจจุบันคนส่วนใหญ่ให้ความสนใจเกี่ยวกับสุขภาพและตระหนักถึงอันตรายที่เกิดขึ้นจากสารเคมีจึงได้เกิดโครงการต่าง ๆ ขึ้น เพื่อมีการจำหน่ายผักและผลไม้ปลอดสารพิษ และบรรณรักษ์ให้คนนิยมที่จะบริโภคผักและผลไม้ที่ผลิตขึ้นตามวิถีทางธรรมชาติโดยไม่ใช้สารเคมีเข้ามาเกี่ยวข้องในขบวนการผลิตจากเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการผลิตผลไม้และผักปลอดสารพิษในโครงการ ของโครงการหลวงและกรมวิชาการเกษตร ซึ่งเป็นโครงการที่ต่อเนื่องมาจากโครงการผลิตผักที่อนามย์ โดยใช้ชื่อโครงการว่า “โครงการนำร่องผลิตผักอนามย์” อันเป็นโครงการที่เพิ่มจากโครงการเดิม โดยมีการเพิ่มตลาดที่รองรับผลผลิตเกษตรกรที่ผลิตขึ้นจากสมาชิกของโครงการ 9 จังหวัด นอกจากจะทำให้ใช้เพื่อการบริโภคภายในประเทศแล้วยังผลิตเพื่อการส่งออก และให้ผลผลิตดังกล่าวตรงตามมาตรฐานสากลและกฎหมายของประเทศต่าง ๆ ที่ไทยจัดส่งออกจำหน่าย สำหรับกิจกรรมส่งเสริมการผลิตจากการเกษตรแบบใช้สารเคมีไปสู่เกษตรกรแบบธรรมชาติของหน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชน (ฝ่ายเผยแพร่วิทยาการ, 2537) ได้มีการส่งเสริมดังนี้

1. ส่งเสริมการผลิตแบบเกษตรธรรมชาติในหลายๆ รูปแบบ เช่น วนเกษตร เกษตรผสมผสาน ผักปลอดสารพิษ ฯลฯ เป็นต้น
2. การจัดตั้งกองทุนหมุนเวียนเพื่อให้สมาชิกกู้ยืม ไปใช้แก้ปัญหาการผลิต
3. กิจกรรมออกทรัพย์และธนาคารชาวบ้าน คือ ออมเงินกับกลุ่มการู้บริหารกิจการเพื่อแก้ปัญหาเงินสดขาดแคลนและดอกเบี้ยสูงจากนายทุนเงินกู้
4. กิจกรรมผลิตผลและผลิตภัณฑ์ปลอดสารเคมี มีการจำหน่ายพืชผักปลอดสารเคมีโดยใช้ระบบขายตรง
5. กิจกรรมอื่นๆ เช่น การส่งเสริมการปลูกป่า เป็นต้น

การตลาดและแหล่งจำหน่ายผักปลอดสารพิษ

จันทนา เกตุแก้ว (2538 : 52 – 55) ได้กล่าวเอาไว้หนทางหนึ่งซึ่งผู้บริโภคเล็งเห็นถึงความสำคัญของสุขภาพให้ปลอดภัยคือการแสวงหาพืชผักปลอดสารพิษมาบริโภค ก่อนหน้านี้สินค้าปลอดสารพิษในท้องตลาดจะหาได้ยากมากเมื่อมีการบรรณรักษ์ให้เห็นพิษภัยของสารเคมีปราบศัตรูพืชมากขึ้น และเสนอทางออกให้ใช้วิทยาการทดแทนสารเคมีต่าง ๆ โดยใช้สมุนไพรกำจัดแมลงแทนการใช้สารเคมี ทำให้ผู้ผลิตและผู้บริโภคมีความตื่นตัวกันมากขึ้น เกิดการรวมกลุ่มของผู้ผลิตและผู้บริโภค ซึ่งมีความต้องการสอดคล้องกัน ตลาดสินค้าปลอดสารพิษยากเหมือนผู้บริโภคในตุลค์เริ่มแรก

ตัวอย่างสถานที่จำหน่ายผักปลอดสารพิษ

1. กลุ่มกรีนเน็ต
2. ร้าน Green Net Shop
3. ร้านบ้านอรุณ (ชมรมศิษย์เก่าบูรณะชนบทและเพื่อน)
4. ร้านต้นไม้ใบหญ้า (มูลนิธิหมอชาวบ้าน)
5. ร้านเพื่อนธรรมชาติ (โครงการสมุนไพรรเพื่อการพึ่งตนเอง)
6. ชมรมพิทักษ์ธรรมชาติ (ศูนย์อาสาสมัครญี่ปุ่น)
7. ร้านอัมบุญ อำเภอมือง จังหวัดเชียงใหม่
8. โครงการตลาดทางเลือก อำเภอมือง จังหวัดสุรินทร์
9. ร้านเพื่อนสุขภาพ อำเภอลาดหญ้า จังหวัดสงขลา

ตัวอย่างบริษัทผู้ผลิตผักและผลไม้ปลอดสารพิษที่จำหน่ายได้แก่

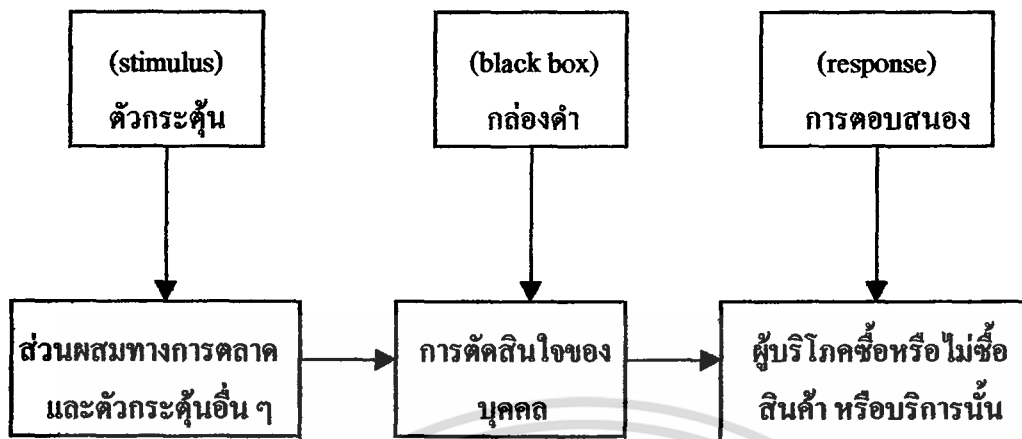
1. บริษัทผักคอกเตอร์ ได้แก่ Natural Fresh และผักคอกเตอร์
2. บริษัทโซเซียลกรีน
3. กลุ่มแฟนไปโอเทค ได้แก่ Naturelover
4. บริษัทเกษตรนคร ได้แก่ Good Choice และ Green Pak
5. ผักอนามัย
6. ผักคอยหลวง
7. ผักคอยคำ โครงการหลวง
8. กลุ่มสันติอโศก
9. กลุ่ม MOA
10. กลุ่มเกษตรคิวง (ฉะเชิงเทรา)
11. บริษัทซีพี ได้แก่ ผักอาบฝน
12. ผักกลุ่มเกษตรทางเลือก ได้แก่ กรีนเน็ต เจวีซี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปแบบและพฤติกรรมการณ์ซื้อของผู้บริโภค

สุคาควง เรืองรุจิระ (2533 : 61-68) ได้กล่าวไว้เกี่ยวกับทฤษฎีและแนวคิดการบริโภคว่าการบริโภค ในตัวผู้บริโภคทุกคนจะมีความต้องการ (need) และความอยากได้ (want) ในตัวสินค้าและบริการทั้งนั้น เช่น ความต้องการทางด้านร่างกาย ได้แก่ ความต้องการทางด้านอาหาร ยารักษาโรค ที่อยู่อาศัย ฯลฯ นอกจากความต้องการทางด้านร่างกายแล้ว ก็ยังมีความต้องการทางด้านสังคมหรือวัฒนธรรม ความต้องการเป็นที่ยอมรับนับถือ ความต้องการให้สังคมยกย่อง ความต้องการเหล่านี้จะเกิดขึ้นที่ตัวบุคคล โดยธรรมชาติของมนุษย์จะมีแรงผลักดัน (drive) เพื่อทำให้ความพอใจของตนบรรลุเป้าหมายที่ตนต้องการได้ แรงผลักดันนี้จะเกิดจากตัวกระตุ้นที่อยู่ในสภาวะแวดล้อมภายนอกหรือตัวกระตุ้นที่เป็นพลังงานผลักดันภายในใจ ส่วนใหญ่แล้วจะเห็นได้ว่าแรงจูงที่เกิดขึ้นในตัวผู้บริโภคนั้นขึ้นอยู่กับปัจจัยต่างๆ ที่ผู้บริโภคเข้าไปเกี่ยวข้อง ถ้าหากพิจารณาลักษณะของแรงจูงใจในการบริโภคของผู้บริโภคแล้วจะเห็นได้ว่า มนุษย์เรามีความเป็นอยู่อย่างง่าย แต่เมื่อเจริญเติบโตขึ้นมีการเรียนรู้และสร้างรูปแบบของพฤติกรรมที่ซับซ้อนขึ้นเพื่อสนองความต้องการที่มีอยู่ในใจและทำให้เขาบรรลุเป้าหมายของตนเองได้

ในการซื้อสินค้าผู้บริโภคจำเป็นต้องมีตัวกระตุ้นเข้ามาเกี่ยวข้อง ตัวกระตุ้นนั้นได้แก่ ส่วนประสมการตลาด (Marketing Mix) ผลิตภัณฑ์สิ่งที่เป็นตัวกระตุ้นได้แก่ รูปลักษณ์ สี สัน ประโยชน์ใช้สอยของตัวผลิตภัณฑ์นั้น ทางด้านช่องทางการจำหน่าย ตัวกระตุ้นได้แก่สถาบันคนกลางในช่องทางการจำหน่ายแหล่งขาย การกำหนดราคาที่เหมาะสมและมีแนวทางในการส่งเสริมการจำหน่ายให้กับผู้บริโภคด้วย ตัวอย่างเช่น ผู้บริโภคซื้อเสื้อผ้าสำเร็จรูป อาจอาศัยตัวกระตุ้นจากส่วนประสมทางการตลาดตัวใดตัวหนึ่ง หรือทุกตัว ได้แก่ ชื่อเพราะแบบตรงตามความต้องการบวกกับมีสีสรรที่ดูถูกใจ วางขายที่ห้างสรรพสินค้าซึ่งเป็นห้างที่เชื่อถือได้ด้วย ขายในราคาที่เหมาะสมและมีการโฆษณา เพื่อบอกให้ทราบถึงคุณภาพของสินค้านั้นด้วย นอกจากนั้นยังมีตัวกระตุ้นอื่นๆ เช่น เพื่อนกลุ่มอ้างอิง ผู้นำด้านความคิดเห็นเข้ามามีส่วนร่วมช่วยกระตุ้นในการซื้อด้วย ในการศึกษาแบบของพฤติกรรมการณ์ซื้อของผู้บริโภค จะต้องอาศัยรูปแบบของพฤติกรรมการณ์ซื้อที่เรียกว่าการกระตุ้นและการตอบสนอง (Stimulus – response) ซึ่งสรุปได้ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 : รูปแบบของพฤติกรรมกรซื้อ

ในการตัดสินใจซื้อสินค้าของผู้บริโภค จะต้องมีสิ่งที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจและมีผลต่อกระบวนการในการตัดสินใจของผู้บริโภค ปัจจัยที่มีอิทธิพลและสร้างผลกระทบต่อกระบวนการในการตัดสินใจซื้อ ได้แก่ ลักษณะเฉพาะของบุคคลซึ่งเกิดขึ้นตาม เพศ อายุ รายได้ เชื้อชาติ สถานทางครอบครัว และอาชีพ ปัจจัยทางด้านจิตวิทยาได้แก่ การรับรู้ การสนใจ การเรียนรู้ ทักษะ และบุคลิกภาพ ปัจจัยทางด้านสังคม ได้แก่ บทบาทของตนเองและครอบครัว กลุ่มอ้างอิงชั้นสังคม วัฒนธรรม และวัฒนธรรมย่อยต่าง ๆ สิ่งเหล่านี้ล้วนแล้วแต่มีอิทธิพลต่อกระบวนการในการตัดสินใจของผู้บริโภคทั้งสิ้น ดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 : กระบวนการซื้อและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อกระบวนการตัดสินใจซื้อ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กระบวนการของการซื้อสินค้าของผู้บริโภคแบ่งออกเป็น 5 ลำดับขั้น โดยเริ่มจากเหตุการณ์ก่อนการซื้อสินค้าจริงจนถึงเหตุการณ์ภายหลังการซื้อ ซึ่งสรุปขั้นตอนที่สำคัญได้ดังนี้

1. พฤติกรรมของการซื้อ (prepurchase behavior) เป็นกระบวนการเริ่มต้น โดยมีแรงจูงใจหรือถูกกระตุ้นให้เกิดความต้องการ ความต้องการนั้นอาจเกิดขึ้นจากตัวผู้บริโภคเอง หรือเกิดจากตัวกระตุ้นภายนอกเข้าไปกระตุ้นให้เกิดความต้องการ

2. ระบุทางเลือก (identification of alternatives) เมื่อผู้บริโภคเกิดความต้องการในสินค้าแล้วก็จะต้องมองหาทางเลือกในช่วงนี้ การหาข้อมูลเป็นสิ่งสำคัญยิ่ง การหาข้อมูลจะพิจารณาทางด้านชนิดของสินค้า รูปลักษณะของสินค้า วิธีการใช้ ความทนถาวร ราคา และความเชื่อถือที่มีต่อผู้ขาย แต่การใช้เวลาในการหาข้อมูลเพื่อหาทางเลือกนั้นจะใช้เวลาอย่างน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับประสบการณ์ของผู้บริโภค

3. การประเมินผลทางเลือก (evaluation of alternative) เมื่อมีทางเลือกแล้วขั้นต่อไปจะต้องมีการประเมินผลทางเลือกเพื่อการตัดสินใจ การหาข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ เป็นการหาข้อมูลมาใช้เพื่อประเมินผลทางเลือก ถ้าจำเป็นต้องมีการตัดสินใจอย่างรีบด่วนทางเลือกก็มีน้อย ถ้าสินค้านั้นเป็นสินค้าที่มีค่าผู้บริโภคอาจใช้เวลาในการตัดสินใจมาก ผู้บริโภคที่มีการศึกษาสูงหรือมีรายได้สูงมักจะหาข้อมูลมาเพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจมากกว่าผู้ที่มีความรู้ต่ำ

4. การตัดสินใจซื้อ (Purchase Decision) หลังจากแสวงหาทางเลือกและประเมินผลทางเลือกแล้วผู้บริโภคจะต้องทำการตัดสินใจว่าถ้าซื้อสินค้านั้นจะสามารถบำบัดความต้องการความพอใจให้กับตัวเองได้หรือไม่ การซื้อสินค้านั้นจะบำบัดความต้องการของตัวเองได้ กระบวนการซื้อจะโยงเข้าไปสู่ขั้นของการตัดสินใจเลือกตัวผลิตภัณฑ์ ตรายี่ห้อ ราคา ร้านที่จะซื้อและปริมาณที่จะซื้อ

5. การประเมินผลหลังการซื้อ (Post purchase Behavior) กระบวนการตัดสินใจในการซื้อจะต้องรวมเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นก่อนหรือหลังการซื้อด้วย เพราะหลังจากที่ซื้อแล้วผู้บริโภคจะต้องนำผลการประเมินมาใช้ในการตัดสินใจซื้อครั้งต่อไป

ตัวอย่างงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เดือนจิตร สวงวนศิลป์ (2536). ได้ทำการศึกษาพฤติกรรมของผู้บริโภคอาหารปลอดสารพิษในเขตกรุงเทพฯ ได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลและทดสอบสมมุติฐานด้วยวิธีทำตารางไขว้ (Crosstable) และทดสอบค่าสถิติ /chi-square/ ผลการศึกษาสรุปได้ คือ พฤติกรรมผู้บริโภคอาหารปลอดสารพิษน้อยกว่า 3 วัน ในหนึ่งสัปดาห์ ผู้บริโภคได้ตระหนักถึงอันตรายที่เกิดขึ้นจากสารพิษที่ตกค้างในอาหารและผู้บริโภคนิยมที่จะบริโภคข้าวกล้องปลอดยาฆ่าแมลงมากที่สุด เหตุที่เลือกบริโภคข้าวกล้องปลอดยาฆ่าแมลงเพราะว่ามีทางคุณค่าอาหารสูง และปลอดภัยต่อสิ่งแวดล้อม และจากการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สำรวจทัศนคติต่อราคาของอาหารปลอดภัยนั้นผู้บริโภคเห็นว่า ราคาของอาหารปลอดภัยในปัจจุบันเหมาะสมคั้งแม้ราคาจะสูงขึ้น ผู้บริโภคก็ยังบริโภคต่อไปเพื่อรักษาสุขภาพและมีส่วนช่วยในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม แต่ด้านการส่งเสริมให้ผู้บริโภคเข้าถึงคุณประโยชน์ของผักและผลไม้ปลอดภัยควรมีการปรับปรุง เช่น การโฆษณาและการประชาสัมพันธ์ให้มากขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ปัจจุบัน และจากการวิเคราะห์ของรายจ่ายที่ต่างกันมีความสัมพันธ์กันกับการบริโภคอาหารรวมทั้งผักและผลไม้ปลอดภัยด้วยและค่าใช้จ่ายในการบริโภคผัก ผลไม้ปลอดภัย มีความสัมพันธ์กับทัศนคติเรื่องการเปลี่ยนแปลงไปบริโภคอาหารประเภทอื่น

อรุณี ตันติมูรธา (2541:33-34) ได้ทำการศึกษาถึงพฤติกรรมการบริโภคผักและผลไม้ปลอดภัยพบว่าพฤติกรรมการบริโภคผักและผลไม้ปลอดภัย ความสะดวกในการซื้อผักและผลไม้ปลอดภัยส่วนใหญ่ร้อยละ 62.00 ไม่มีความสะดวกในการเลือกซื้อผักและผลไม้ปลอดภัย แต่ร้อยละ 38.00 มีความเห็นว่าสะดวกในการเลือกซื้อผักและผลไม้ปลอดภัย ราคาของผักและผลไม้ปลอดภัยส่วนใหญ่ร้อยละ 89.00 มีความรู้สึกแพงกว่า แต่ร้อยละ 11.00 มีความรู้สึกว่ามีราคาถูกลง ความคิดเห็นของผู้บริโภคที่มีต่อผักและผลไม้ปลอดภัยพบว่าร้อยละ 80.00 มีความรู้สึกที่ผักและผลไม้ปลอดภัยน่าจะมีความปลอดภัยจริงและร้อยละ 26.00 มีความรู้สึกที่ผักและผลไม้ปลอดภัยไม่น่าทำได้นื่อง จากการปลูกโดยวิธีทางธรรมชาติ นั้นทำให้ได้ปริมาณผลผลิตที่น้อย ไม่คุ้มกับราคาที่ได้ในช่วงแรกแต่จะมีผลในระยะยาวในเรื่องของสุขภาพ เพราะฉะนั้นจึงขึ้นอยู่กับความอดทนของเกษตรกรในช่วงแรก

บทที่ 3

ระเบียบวิธีการวิจัย

ประชากรและวิธีการสุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ กลุ่มผู้บริหารที่เคชบริโกล และ ไมเคชบริโกลฝึกปอดสารพิษที่เป็นข้าราชการ ในสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ปีพ.ศ. 2541 จำนวน 1,322 คน

วิธีการสุ่มตัวอย่าง

ในการศึกษานี้ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบพบ โดยบังเอิญ คือ เมื่อพบกลุ่มเป้าหมายก็แจกแบบสอบถามให้กรอกได้เลย โดยใช้ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง 10% จากจำนวนผู้บริหารโกลทั้งหมด 1,322 คน ได้กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษาจำนวน 132 คน ซึ่งกรมส่งเสริมการเกษตร (2528) ได้กล่าวไว้ว่าวิธีพิจารณาตัวอย่างควรมีการพิจารณาดังนี้ คิดเป็นเปอร์เซ็นต์จากประชากรทั้งหมดโดย

จำนวนประชากร	% ขนาดตัวอย่าง
< 50	80%
<100	>50% แต่ < 80%
100 - 999	20%
1,000 - 9,999	10%
>10,000	1%

สถานที่และระยะเวลาที่ทำการศึกษา

ได้ทำการศึกษาและทำการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างในสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง โดยใช้ระยะเวลาเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นเวลา 1 เดือน

เครื่องมือและการทดสอบเครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ศึกษานี้ใช้แบบสอบถามในการสอบถามพฤติกรรมกรบริหารโกลฝึกปอดสารพิษของข้าราชการในสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง จำนวน 132 ชุด ซึ่งแบบสอบถามแบ่งเป็น 2 ตอน ได้แก่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปทางด้านสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของผู้บริโภคผักปลอดสารพิษ ได้แก่ เพศ สถานภาพ อายุ จำนวนสมาชิกในครอบครัว เป็นข้าราชการในสายใด และระดับการศึกษาสูงสุด

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการบริโภคผักปลอดสารพิษประกอบด้วย ข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่ซื้อ ความเชื่อถือในตัวผลิตภัณฑ์ ความแตกต่างของผลิตภัณฑ์ วิธีการทำความสะอาดแหล่งที่สามารถทราบข้อมูลข่าวสาร ความถี่ในการซื้อ ราคา ปัญหาในการซื้อ และโอกาสในการบริโภคผักปลอดสารพิษ

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบด้วยขั้นตอนเป็นลำดับดังนี้

1. การรวบรวมข้อมูลได้ทำการรวบรวมข้อมูลจากเอกสารสิ่งพิมพ์ที่เกี่ยวข้องกับบทความทางวิชาการ และจากการศึกษาวิจัยที่มีผู้ทำการศึกษามาแล้ว
2. การเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างซึ่งก็คือ ข้าราชการในสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากที่ได้ทำการศึกษาข้อมูลจากแบบสอบถามแล้วนำมาเรียบเรียงจากผู้บริโภคได้ตอบแบบสอบถามมาแล้วนำไปวิเคราะห์ผลโดยใช้ค่าทางสถิติดังนี้คือ

$$1. \text{ ค่าร้อยละ} = \frac{n \times 100}{N}$$

n = จำนวนกลุ่มประชากรที่ใช้ทำการศึกษา

N = จำนวนกลุ่มประชากรทั้งหมด

2. ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean) แทนด้วย \bar{x}

$$\bar{x} = \frac{\sum x_i, I=1}{N}$$

—

x = ค่าเฉลี่ย

x_i = ผลรวมทั้งหมดของผู้โภคที่เป็นข้าราชการสาย ก. สาย ข. และสาย ค. ที่ตอบ เหมือนกัน

N = ผู้บริโภคที่เป็นข้าราชการทั้งหมดทั้งสาย ก. สาย ข. และสาย ค.

I = จำนวนตัวอย่างชุดที่ I โดยที่ $I = 1 - N$

ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน

ในการศึกษารั้ครั้งนี้ใช้ระยะเวลาในการดำเนินงานตั้งแต่เดือน กันยายน 2541 ถึงเดือน เมษายน 2542 ซึ่งได้แสดงระยะเวลาการดำเนินงานตามตารางที่ 2

ตารางที่ 2 การดำเนินงานการทำปัญหาพิเศษ

กิจกรรม	ระยะเวลา (เดือน)								
	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.		
1. ศึกษาระเบียบวิชาปัญหาพิเศษ	←→								
2. เขียนโครงร่าง		←→							
3. ตรวจสอบเอกสาร			←→						
4. สร้างแบบสอบถาม				←→					
5. ทดสอบแบบสอบถาม					←→				
6. เก็บข้อมูล					←→				
7. วิเคราะห์ข้อมูล						←→			
8. จัดทำรูปเล่ม							←→		
9. ส่งรูปเล่ม								←→	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

งบประมาณ

ในการศึกษาเรื่องพฤติกรรมการบริโภคผักปลอดสารพิษของผู้บริโภคในสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ได้มีการใช้งบประมาณในการดำเนินงานดังนี้

ค่าถ่ายเอกสาร	500 บาท
ค่าจัดทำรูปเล่ม	2,000 บาท
ค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด	500 บาท
รวม	<u>3,000</u> บาท

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

**ห้องสมุดคณะเทคโนโลยีการเกษตร
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าฯ ลาดกระบัง**

บทที่ 4

ผลการวิจัยและวิจารณ์

การนำเสนอผลการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบของตารางข้อมูล ประกอบคำบรรยาย ซึ่งได้ทำการหาค่าเฉลี่ยของจำนวนประชากรในสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ในปี 2541 และได้เรียงลำดับขั้นตอนตามข้อดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลด้านสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม ของผู้บริหารโศกพิภพตลอดสารพิษ ซึ่งข้อมูลทั่วไปได้แก่ เพศ สถานภาพ อายุ จำนวนสมาชิกในครอบครัว เป็นข้าราชการสายใด รายได้/เดือน และ ระดับการศึกษาสูงสุด ของข้าราชการ สาย ก. สาย ข. และสาย ค. ในสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของข้าราชการ ในสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

รายการ	จำนวนชุดของข้อมูล 132 ชุด	จำนวนร้อยละ (n = 132)
1. เพศ		
ชาย	63	47.73
หญิง	69	52.27
2. สถานภาพ		
โสด	55	41.67
สมรส	65	49.24
ม่าย	12	9.09

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3 (ต่อ)

รายการ	จำนวนชุดของข้อมูล 132 ชุด	จำนวนร้อยละ (n = 132)
3. อายุ		
ต่ำกว่า 21-30 ปี	15	11.36
ระหว่าง 31-40 ปี	55	41.67
ระหว่าง 41-50 ปี	34	25.76
ระหว่าง 51-60 ปีขึ้นไป	28	21.21
4. จำนวนสมาชิกในครอบครัว		
ระหว่าง 1-2 คน	38	28.79
ระหว่าง 3-4 คน	60	45.45
ระหว่าง 5-6 คน	29	21.97
มากกว่า 7 คน	5	3.79
5. เป็นข้าราชการสายใด		
อาจารย์ (สาย ก.)	75	56.81
ผู้ช่วยนักวิชาการ (สาย ข.)	29	21.97
เจ้าหน้าที่ธุรการ (สาย ค.)	28	21.21
6. รายได้/เดือนสถานภาพ		
ต่ำกว่า 5,000-8,000 บาท	25	18.94
ระหว่าง 8,001- 11,000 บาท	24	18.18
ระหว่าง 11,001- 14,000 บาท	35	26.52
ระหว่าง 14,001- 17,000 บาท	25	18.94
ตั้งแต่ 17,000 บาทขึ้นไป	11	8.33
ไม่แน่นอน	12	9.09

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3 (ต่อ)

รายการ	จำนวนชุดของข้อมูล 132 ชุด	จำนวนร้อยละ (n = 132)
7. การศึกษาสูงสุด		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	17	12.88
ระดับปริญญาตรี	51	38.64
สูงกว่าปริญญาตรี	64	48.48

1.1 เพศ

กลุ่มประชากรที่ทำการศึกษาครั้งนี้ผู้บริโภคนั้นเข้าราชการในสาย ก สาย ข และ สาย ค จำนวน 132 คน พบว่าเป็นเพศหญิงร้อยละ 52.27 และเป็นเพศชายร้อยละ 47.73

1.2 สถานภาพ

ผู้บริโภคร้อยละส่วนใหญ่มีสถานภาพทางครอบครัวที่สมรสแล้ว ร้อยละ 49.24 รองลงมา เป็นโสดร้อยละ 41.67 และส่วนน้อยเป็นหม้าย ร้อยละ 9.09

1.3 อายุ

ผู้บริโภคโดยส่วนใหญ่มีอายุเฉลี่ยอยู่ในช่วงระหว่าง 31-40 ปี ร้อยละ 41.67 รองลงมาคือระหว่าง 41-50 ปีขึ้นไป และต่ำกว่า 21-30 ปี (คิดเป็นร้อยละ 25.76, 21.21, 11.36 ตามลำดับ)

1.4 จำนวนสมาชิกในครอบครัว

จำนวนสมาชิกในครอบครัว พบว่าจำนวนสมาชิกในครอบครัวส่วนใหญ่เฉลี่ยจะอยู่ในช่วง 3-4 คน ร้อยละ 45.45 รองลงมาคือระหว่าง 1-2 คน 5-6 คน และมากกว่า 7 คน (คิดเป็นร้อยละ 28.79, 21.97, 3.79 ตามลำดับ) และส่วนน้อยจะมีจำนวนสมาชิกในครอบครัวตั้งแต่ 7 คนขึ้นไป ร้อยละ 3.79

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.5 เป็นข้าราชการในสายใด

จากการวิจัยสายของผู้บริโภครส่วนใหญ่พบว่าจำนวนข้าราชการส่วนใหญ่อยู่ในสาย ก. คิดเป็นร้อยละ 56.81 และส่วนน้อยอยู่ในสาย ข. คิดเป็นร้อยละ 21.97

1.6 รายได้

จากการวิจัยด้านรายได้ พบว่าผู้บริโภครส่วนใหญ่จะมีรายได้อยู่ในช่วง 11,001-14,000 บาท ต่อเดือน ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 26.52 รองลงมาคือ 14,001 - 17,000 บาท/เดือน ต่ำกว่า 5,000 - 8,000 บาท/เดือน 8,001 - 11,000 บาท/เดือน ไม่นั่นอนและ 17,001 ขึ้นไป (คิดเป็นร้อยละ 18.94, 18.94, 18.18, 9.09)

1.7 ระดับการศึกษา

จากการวิจัยระดับการศึกษาสูงสุด พบว่า ระดับการศึกษาสูงสุดส่วนใหญ่จะมีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 48.48 รองลงมาคือระดับปริญญาตรีร้อยละ 38.64 และส่วนน้อยจะมีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 12.88

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการบริโภคผักปลอดสารพิษของผู้บริโภคในสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบังปี 2541 ได้แก่ข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่ซื้อ ความเชื่อถือในผลิตภัณฑ์ วิธีการทำความสะอาด แหล่งที่สามารถทราบข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับผักปลอดสารพิษ ความถี่ในการซื้อ ราคา ปัญหาในการซื้อ และโอกาสทางการบริโภคผักปลอดสารพิษ ซึ่งสามารถแบ่งพฤติกรรมนี้ได้ 3 ลักษณะ คือ

ตารางที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมก่อนการเลือกซื้อและบริโภคผักปลอดสารพิษของผู้บริโภคในสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

รายการ	จำนวนชุดของข้อมูล	จำนวนร้อยละ
1 โดยทั่วไปทานซื้อผักจากที่ใด (N= 199)*		
ตลาด	113	57.00
ซูเปอร์มาร์เก็ต	62	31.00
อื่นๆ	24	12.00
2 ผู้บริโภคเคยซื้อผักปลอดสารพิษหรือไม่		
เคย	105	79.55
ไม่เคย	27	20.45
3 สื่อที่ให้ข้อมูลข่าวสารเรื่องผักปลอดสารพิษ (N= 335)*		
วิทยุ	37	11.04
ภาพยนตร์	-	-
โทรทัศน์	39	11.64
สิ่งพิมพ์	93	27.67
นิตรสาร	27	8.05
อบรมการบรรยาย	25	7.45
ประกาศข้อความคำขวัญ	71	21.19
สื่อบุคคล	38	11.34
อื่นๆ	5	1.49

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4 (ต่อ)

รายการ	จำนวนชุดของข้อมูล	จำนวนร้อยละ
4. ความเชื่อถือผลิตภัณฑ์ที่ระบุว่าปลอดภัย		
มากที่สุด	24	18.18
มาก	44	33.33
ปานกลาง	39	29.55
น้อย	3	2.27
น้อยที่สุด	-	-
ไม่ออกความคิดเห็น	22	16.67

หมายเหตุ * ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

2.1 พฤติกรรมก่อนการเลือกซื้อและบริโภค

1. สถานที่ซื้อผักทั่วไป

สถานที่ซื้อผักต่าง ๆ พบว่าส่วนใหญ่ผู้บริโภคกลุ่มนี้จะซื้อผักจากตลาด ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 56.78 รองลงมาคือ ซูเปอร์มาร์เก็ตร้อยละ 31.16 และส่วนน้อยจะซื้อจากแหล่งจำหน่ายอื่น ๆ เช่น ซื้อตามร้านค้าทั่วไปหรือซื้อตามรถที่เข้ามาวางขาย ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 12.06

2. ผู้บริโภคเคยซื้อผักที่ระบุว่าปลอดภัยหรือไม่

ผู้บริโภคส่วนใหญ่เคยบริโภคผักที่ระบุว่าปลอดภัยร้อยละ 79.55 และพบว่าผู้บริโภคน้อยที่ไม่เคยบริโภคร้อยละ 20.45

3. ความความคิดเห็นด้านสื่อที่ให้ข้อมูล ข่าวสาร เรื่องผักปลอดภัย

การรับรู้เรื่องผักปลอดภัยของผู้บริโภคส่วนใหญ่จะรับรู้ข่าวสารจากสื่อสิ่งพิมพ์ ร้อยละ 27.76 รองลงมาคือประกาศข้อความ คำขวัญ โทรทัศน์ สื่อบุคคล นิทรรศการ การอบรม การบรรยาย และแหล่งอื่น ๆ (คิดเป็นร้อยละ 11.34, 11.64, 8.05, 7.45 และ 1.49 ตามลำดับ)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. ความเชื่อถือในผลิตภัณฑ์ที่ระบุว่าปลอดภัย

ความเชื่อถือในผลิตภัณฑ์ที่ระบุว่าปลอดภัย ผู้บริโภคส่วนใหญ่จะเชื่อถือมากกับผลิตภัณฑ์ที่ระบุว่าปลอดภัยร้อยละ 33.33 รองลงมาคือปานกลางร้อยละ 29.55 มากที่สุดร้อยละ 18.18 ผู้ไม่ออกความคิดเห็นร้อยละ 16.67 และมีผู้บริโภคส่วนน้อยที่มีความเชื่อถือในผลิตภัณฑ์น้อยร้อยละ 2.27

ตารางที่ 5 พฤติกรรมในการตัดสินใจซื้อและบริโภค

รายการ	จำนวนชุดของข้อมูล	จำนวนร้อยละ
1. ความเชื่อถือเมื่อซื้อผักปลอดภัยจากแหล่งที่ซื้อ		
มากที่สุด	-	-
มาก	26	19.70
ปานกลาง	29	21.97
น้อย	34	25.75
น้อยที่สุด	15	11.36
ไม่แน่ใจเลย	28	21.21
2. ความแตกต่างของผักทั่วไปกับผักที่ระบุว่าปลอดภัย		
ไม่แตกต่าง	2	1.5
แตกต่าง (ที่ระดับความแตกต่าง)	130	98.49
มากที่สุด	31	23.49
มาก	67	50.76
ปานกลาง	32	24.24
น้อย	-	-
น้อยที่สุด	-	-

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 5 (ต่อ)

รายการ	จำนวนชุดของข้อมูล	จำนวนร้อยละ
3. เหตุผลในการตัดสินใจซื้อผักปลอดสารพิษ (N = 202)*		
เพื่อสุขภาพ	85	42.08
สนับสนุนโครงการและหน่วยงาน	43	21.29
อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	47	23.27
ความเชื่อถือในตัวผลิตภัณฑ์	27	13.37
อื่น ๆ	-	-
4. อิทธิพลในการเลือกซื้อผักปลอดสารพิษคือ (N = 202)*		
ตัวตนเอง	91	45.05
เพื่อนและญาติ	23	11.39
สื่อต่าง ๆ	19	9.41
ปัญหาสุขภาพ	39	19.31
การรณรงค์	30	14.85
อื่น ๆ	-	-

หมายเหตุ * ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

2.2 พฤติกรรมในการตัดสินใจซื้อและบริโภค

1. ความเชื่อถือผักทั่วไปว่าปลอดภัยจากสารพิษ

ความเชื่อถือในตัวสินค้าพวกผักทั่วไปตามที่องค์การตลาดที่ไม่มีการระบุว่าเป็นปลอดสารพิษ ของผู้บริโภคกลุ่มนี้ส่วนใหญ่มีความแน่ใจน้อยกว่าปลอดภัยจากสารพิษ ร้อยละ 25.75 รองลงมาคือแน่ใจปานกลางร้อยละ 21.97 และไม่แน่ใจ ร้อยละ 21.21 มีส่วนน้อยที่แน่ใจมากร้อยละ 19.70 และแน่ใจน้อยที่สุดว่าปลอดภัยจากสารพิษร้อยละ 11.36

2. ความแตกต่างของผักทั่วไปกับผักที่ระบุว่าปลอดภัยสารพิษ

ความแตกต่างของผักทั่วไปกับผักที่ระบุว่าปลอดภัยสารพิษนั้น ผู้บริโภคกลุ่มนี้ส่วนใหญ่เห็นว่าแตกต่างกันมาก ร้อยละ 50.76 รองลงมาคือมากที่สุดและปานกลางร้อยละ 23.49 และส่วนน้อยเห็นว่าไม่แตกต่างกันร้อยละ 1.5

3. เหตุผลในการตัดสินใจซื้อผักปลอดภัยสารพิษ

เหตุผลที่ทำให้ผู้บริโภคตัดสินใจซื้อผักปลอดภัยสารพิษส่วนใหญ่ก็เพื่อสุขภาพ ร้อยละ 42.08 รองลงมาคือ เพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมร้อยละ 23.27 เพื่อการสนับสนุนโครงการ และหน่วยงาน ร้อยละ 21.29 และมีผู้บริโภคส่วนน้อยที่ตัดสินใจซื้อเพราะเชื่อถือในผลิตภัณฑ์ร้อยละ 13.37

4. อิทธิพลในการเลือกบริโภคผักปลอดภัยสารพิษ

อิทธิพลในการเลือกบริโภคผักส่วนใหญ่เกิดจากตัวผู้บริโภคเองร้อยละ 45.05 รองลงมาคือ ปัญหาสุขภาพร้อยละ 19.31 การรณรงค์ร้อยละ 14.85 เพื่อนและญาติร้อยละ 11.39 และมีส่วนน้อยที่เลือกบริโภคเพราะได้รับอิทธิพลจากสื่อร้อยละ 9.41

ตารางที่ 6 พฤติกรรมหลังการซื้อและบริโภค

รายการ	จำนวนชุดของข้อมูล	จำนวนร้อยละ
1. การใช้วิธีการทำความสะอาดเพื่อแน่ใจว่าปลอดภัยสารพิษ (N = 311)*		
ล้าง	122	39.23
แช่น้ำทิ้งไว้	104	33.44
ใช้คางทับทิม	-	-
ลอกหรือปอก	61	19.61
แช่น้ำยาล้างผัก	11	3.54
แช่น้ำส้มสายชู	-	-
อื่นๆ	13	4.19

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 6 (ต่อ)

รายการ	จำนวนชุดของข้อมูล	จำนวนร้อยละ
2. การซื้อและสถานที่ซื้อผักปลอดสารพิษมาบริโภคของผู้บริโภค		
2.1 เคยซื้อผักปลอดสารพิษมาบริโภคหรือไม่		
ไม่เคยซื้อ	24	11.71
เคยซื้อ	181	88.29
2.2 สถานที่ซื้อผักปลอดสารพิษมาบริโภคซื้อจาก (N=181)*		
จากรูปเปอร์มาเก็ต	82	45.30
ร้านขายสินค้าปลอดสารเคมี	46	25.41
อื่น ๆ	53	29.28
3. ความถี่ในการซื้อผักปลอดสารพิษมีมากแค่ไหน		
ไม่เคยซื้อ	24	18.18
อาทิตย์ละครั้ง	9	6.82
แล้วแต่สะดวก	98	74.24
อื่น ๆ	-	-
4. ความแตกต่างด้านราคาของผักทั่วไปกับผักปลอดสารพิษ		
แพงกว่า	93	70.45
ถูกกว่า	4	3.03
ไม่แตกต่าง	11	8.33
อื่น ๆ	24	18.18

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 6 (ต่อ)

รายการ	จำนวนชุดของข้อมูล	จำนวนร้อยละ
5. ปัญหาในการซื้อผักปลอดสารพิษคือ (N = 196)*		
สถานที่ซื้อที่มีน้อย	121	61.73
ราคาแพง	64	32.65
ความไม่น่าเชื่อถือในตัวผลิตภัณฑ์	11	5.61
อื่นๆ	-	-
6. ถ้ามีโอกาสบริโภคผักปลอดสารพิษครั้งต่อไป		
บริโภคทุกครั้ง	66	50.00
บริโภคบางครั้ง	62	46.97
ไม่บริโภคอีก	4	3.03
อื่นๆ	-	-

หมายเหตุ * ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

1. พฤติกรรมหลังการซื้อและบริโภค

1. วิธีการทำความสะอาดผักปลอดสารพิษของผู้บริโภค

การทำความสะอาดผักของผู้บริโภคส่วนใหญ่จะใช้วิธีการล้างร้อยละ 39.23 รองลงมาคือ การแช่น้ำทิ้งไว้ร้อยละ 33.44 ลอกหรือปอกร้อยละ 19.61 วิธีอื่น ๆ ร้อยละ 4.19 และวิธีที่นิยมน้อยที่สุดคือแช่น้ำยาล้างผักร้อยละ 3.54

2. การซื้อและสถานที่ในการซื้อผักปลอดสารพิษมาบริโภคของผู้บริโภค

ผู้บริโภคส่วนใหญ่เคยซื้อผักปลอดสารพิษซึ่งส่วนมากจะซื้อในซูเปอร์มาร์เก็ต ร้อยละ 45.30 รองลงมาคือแหล่งจำหน่ายอื่น ๆ เช่น ตามตลาด นิทรรศการ หน้างาน ร้อยละ 29.28 ซื้อตามร้านขายสินค้าปลอดสารเคมีร้อยละ 25.41 และส่วนน้อยไม่เคยซื้อจากที่ไหนเลย ร้อยละ 11.71

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. ด้านความถี่ของการซื้อผักปลอดสารพิษ

ความถี่ในการซื้อผักปลอดสารพิษของผู้บริโภคพบว่าความถี่ในการซื้อส่วนใหญ่จะขึ้นอยู่กับความสะดวกร้อยละ 74.24 รองลงมาคือไม่เคยซื้อร้อยละ 18.18 และส่วนน้อยจะมีการซื้ออาทิตย์ละครั้งร้อยละ 6.82

4. ความแตกต่างด้านราคาของผักทั่วไปกับผักปลอดสารพิษ

ความแตกต่างของราคาพบว่าส่วนใหญ่ผู้บริโภคเห็นว่าผักปลอดสารพิษมีราคาแพงกว่าผักทั่วไปร้อยละ 70.45 รองลงมาคือมีความคิดเห็นอื่น ๆ ร้อยละ 18.18 ผู้ที่ไม่เห็นว่าแตกต่าง ร้อยละ 8.33 และมีส่วนน้อยเห็นว่าราคาผักปลอดสารพิษยังถูกอยู่ร้อยละ 3.03

5. ปัญหาที่พบในการซื้อผักปลอดสารพิษ

ส่วนใหญ่ผู้บริโภคเห็นว่าสถานที่ซื้อที่มีน้อยร้อยละ 61.73 รองลงมาเห็นว่าราคาแพง ร้อยละ 32.65 และมีส่วนน้อยที่เห็นว่าผลิตภัณฑ์ไม่น่าเชื่อถือร้อยละ 5.61

6. โอกาสในการบริโภคผักปลอดสารพิษในครั้งต่อไป

โอกาสทางการบริโภคของผู้บริโภคส่วนใหญ่จะเห็นว่าควรบริโภคทุกครั้งถ้ามีโอกาสร้อยละ 50.00 รองลงมาคือบริโภคบางครั้งร้อยละ 46.97 และมีส่วนน้อยที่ถ้ามีโอกาสในการบริโภคครั้งต่อไปจะไม่บริโภคอีกร้อยละ 3.03

วิจารณ์ผลการวิจัย

1. การตัดสินใจซื้อผักปลอดสารพิษของผู้บริโภคจะเห็นได้ว่า การที่ผู้บริโภคเลือกซื้อผักปลอดสารพิษ เหตุผลที่สำคัญก็เพื่อสุขภาพเป็นส่วนใหญ่ เนื่องจากการศึกษาผู้บริโภคกลุ่มนี้ส่วนมากจะเป็นกลุ่มที่มีการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีทำให้ผู้บริโภคเหล่านี้รู้จักและเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องผักปลอดสารพิษดีผู้ที่เคยซื้อมาบริโภคก็จะตัดสินใจซื้อโดยไม่ต้องคิดอะไรมากมายในการซื้อครั้งต่อไป

2. ในการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ปลอดสารพิษของผู้บริโภคกลุ่มนี้จะเห็นว่า ได้รับอิทธิพลจากตัวผู้บริโภคเองเนื่องจากกลุ่มของผู้บริโภคที่ทำการศึกษามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องผักปลอดสารพิษเป็นอย่างดีทำให้มีความเชื่อถือนในตัวผลิตภัณฑ์ ผู้ที่เคยซื้อก็จะซื้อมาบริโภคโดยคิดว่าสิ่งที่เขารับประทานทำให้เกิดผลดีต่อสุขภาพจึงตัดสินใจซื้อโดยไม่ลังเลใจไม่ว่าราคาจะต่างกันแต่เพื่อสุขภาพและเชื่อว่าผลิตภัณฑ์คือจริง ในราคาที่แตกต่างกันไม่มากผู้บริโภคเหล่านี้จึงตัดสินใจเลือกซื้อผักปลอดสารพิษ

3. ในการเลือกซื้อผักปลอดสารพิษผู้บริโภคส่วนใหญ่เลือกซื้อที่ซูเปอร์มาร์เก็ตเป็นส่วนมากเพราะในซูเปอร์มาร์เก็ตจะมีเครื่องใช้อุปโภคบริโภคทุกอย่างเหมือนตลาดที่ผู้บริโภคเลือกซื้อในซูเปอร์มาร์เก็ตก็เพราะสะดวก รวดเร็ว

4. พฤติกรรมการเรียนรู้ การที่สื่อต่างๆมีการให้ความรู้เกี่ยวกับผักปลอดสารพิษตามสถานที่หรือหน่วยงาน เช่น สิ่งพิมพ์ ประกาศคำขวัญ ข้อความ ซึ่งเป็นความรู้ที่ผู้บริโภคไม่ได้แสวงหาจากสื่อทั้งสิ่งพิมพ์ยังสามารถให้ข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับผักปลอดสารพิษ จึงทำให้ผู้บริโภคมีความรู้และเข้าใจเกี่ยวกับผักปลอดสารพิษ ได้เป็นอย่างดี

บทที่ 5

สรุปและข้อเสนอแนะ

การทำวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ เพื่อศึกษาถึงพฤติกรรมการบริโภคผักปลอดสารพิษ ของผู้บริโภคในสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ซึ่งมีวัตถุประสงค์ของการวิจัยก็เพื่อศึกษาสถานภาพด้านเศรษฐกิจ และสังคมของผู้บริโภคผักปลอดสารพิษ และเพื่อศึกษาถึงพฤติกรรมการบริโภคผักปลอดสารพิษของผู้บริโภค ซึ่งกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ข้าราชการ ของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ที่ให้ความร่วมมือในการกรอกแบบสอบถาม จำนวน 132 คน โดยทำการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random) และทำการเก็บข้อมูล โดยแบบบังฉวยพบเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือแบบสอบถาม และนำข้อมูลที่ได้มาทำการวิเคราะห์ทางสถิติหาค่าเฉลี่ยและค่าร้อยละ ซึ่งในส่วนของข้อมูลสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมพบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 52.27) ที่เหลือเป็นเพศชาย สถานภาพส่วนใหญ่จะสมรสแล้ว (ร้อยละ 49.24) และส่วนน้อยเป็นหม้าย อายุพบว่าส่วนใหญ่จะมีอายุเฉลี่ยอยู่ในช่วงระหว่าง 31-40 ปี (ร้อยละ 41.67) และส่วนน้อยจะอยู่ในช่วงอายุเฉลี่ย 21-30 ปี จำนวนสมาชิกในครอบครัวพบว่าส่วนใหญ่สมาชิกในครอบครัวอยู่ในช่วง 3-4 คน (ร้อยละ 45.45) และส่วนน้อยจะมีสมาชิกในครอบครัว 7 คนขึ้นไป (ร้อยละ 3.79) ส่วนใหญ่เป็นข้าราชการในสาย ก. (ร้อยละ 56.81) และส่วนน้อยอยู่ในสาย ข. ซึ่งรายได้ส่วนใหญ่จะมีรายได้อยู่ในช่วง 11,001-14,000 บาท (ร้อยละ 26.52) และส่วนน้อยจะมีรายได้ไม่แน่นอน (ร้อยละ 9.09) และระดับการศึกษา พบว่าส่วนใหญ่จะมีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี (ร้อยละ 48.48) และส่วนน้อยมีระดับต่ำกว่าปริญญาตรี (ร้อยละ 12.88)

ส่วนข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการบริโภคของผู้บริโภคผักปลอดสารพิษ พบว่าสถานที่ซื้อผักส่วนใหญ่ซื้อจากตลาดร้อยละ 56.78 ส่วนมากมีความเชื่อผิดคิดว่าปลอดสารพิษน้อย ร้อยละ 25.75 และส่วนน้อยที่แน่ใจว่าปลอดสารพิษมากคิดเป็นร้อยละ 11.36 ความแตกต่างของผักทั่วไปกับผักที่ระบุว่าปลอดสารพิษ ร้อยละ 50.76 เห็นว่าแตกต่างกัน และกลุ่มที่เห็นว่าไม่แตกต่างกันคิดเป็นร้อยละ 1.5 วิธีที่ใช้ทำความสะอาดผักทั่วไปเพื่อให้แน่ใจว่าปลอดสารพิษส่วนใหญ่ผู้บริโภคใช้วิธีการล้างคิดเป็นร้อยละ 39.23 และส่วนน้อยเพียงร้อยละ 3.54 ที่ใช้วิธีการแช่น้ำยาล้างผัก จากการวิจัยร้อยละ 79.55 ผู้บริโภคเคยซื้อผักที่ระบุว่าปลอดสารพิษ และร้อยละ 20.45 ไม่เคยบริโภคด้านข้อมูลข่าวสารเห็นว่าร้อยละ 27.76 จะรับรู้ข่าวสารจากสื่อสิ่งพิมพ์ และร้อยละ 1.49 ได้รับข่าวสารจากแหล่งอื่น ๆ สถานที่ซื้อผักปลอดสารพิษร้อยละ 45.30 จะซื้อจากซูเปอร์มาร์เก็ต และร้อยละ 11.71 ไม่เคยซื้อจากที่ไหนเลย ความเชื่อผิดในผลิตภัณฑ์ที่ระบุว่าปลอดสารพิษเห็นว่าร้อยละ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

33.33 เชื่อถือมาก และร้อยละ 2.27 จะเชื่อถือน้อย ด้านความถี่ในการซื้อพบว่าส่วนใหญ่การซื้อจะขึ้นอยู่กับความสะดวกคิดเป็นร้อยละ 74.24 และส่วนน้อยมีการซื้อ อาชีพแต่ละครั้งคิดเป็นร้อยละ 6.82 เหตุผลในการตัดสินใจซื้อส่วนใหญ่เพื่อสุขภาพคิดเป็นร้อยละ 42.08 และมีผู้บริโภคบางส่วนที่ซื้อเพราะความเชื่อถือในผลิตภัณฑ์ร้อยละ 13.37 อิทธิพลในการซื้อร้อยละ 45.05 เลือกบริโภคเพราะตนเอง และร้อยละ 9.41 ซื้อเพราะได้รับอิทธิพลจากสื่อ ความแตกต่างด้านราคาพบว่า ร้อยละ 70.45 เห็นว่าแตกต่างกัน และร้อยละ 3.03 เห็นว่าผักปลอดสารพิษมีราคาถูก ปัญหาที่พบในการซื้อผักปลอดสารพิษพบว่าผู้บริโภคเห็นว่าสถานที่ซื้อมีน้อย คิดเป็นร้อยละ 61.73 และส่วนน้อยเห็นว่าผลิตภัณฑ์ไม่น่าเชื่อถือ คิดเป็นร้อยละ 5.61 ส่วนโอกาสในการบริโภคพบว่าร้อยละ 50.00 จะบริโภคทุกครั้ง และร้อยละ 3.03 จะไม่บริโภคอีก

วิจารณ์และข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาพฤติกรรมผู้บริโภคผักปลอดสารพิษของผู้บริโภคที่เป็นข้าราชการ สาย ก. สาย ข. และสาย ค. ในสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ปี 2541 พบว่าปัจจัยที่มีผลต่อการบริโภค คือ ราคา สถานที่ซื้อ และพฤติกรรมผู้บริโภค ซึ่งน่าจะมีการปรับปรุงกิจกรรมเหล่านี้ เพื่อมิให้เกิดผลกระทบต่อการบริโภค ดังต่อไปนี้

1. ราคา จากการสำรวจจากผู้บริโภค พบว่าราคาของผักปลอดสารพิษยังมีราคาที่สูงกว่าผักทั่วไป การที่จัดให้มีการจำหน่ายผักปลอดสารพิษในราคาที่ต่ำลง จะถือว่าเป็นการส่งเสริมให้ผู้บริโภคผักปลอดสารพิษแทนผักทั่วไปเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากในราคาที่ต่างกันไม่มาก ทำให้ผู้บริโภคได้บริโภคอาหารที่ปลอดภัย และให้คุณค่าต่อร่างกาย ซึ่งยังเป็นภาระใจให้ผู้ที่ยังไม่เคยบริโภค ได้หันมาให้ความสนใจที่จะบริโภคเพิ่มมากขึ้น ซึ่งนับเป็นการส่งเสริมการผลิตผักปลอดสารพิษเพื่อการจำหน่ายได้มากขึ้นด้วย

2. สถานที่จำหน่าย จากการสำรวจพบว่าสถานที่จำหน่ายผักปลอดสารพิษ ควรมีการจัดให้กระจายไปตามสถานที่ต่าง ๆ ให้มากขึ้น และเนื่องจากการจำหน่ายยังอยู่ในวงแคบ ยังไม่เป็นที่รู้จักมากเท่าที่ควร พร้อมกับสถานที่จำหน่ายก็มีน้อยอยู่แล้ว จึงทำให้การบริโภคผักเป็นที่รู้จักในหมู่ผู้บริโภคส่วนน้อย ฉะนั้นจึงควรจัดให้มีสถานที่จำหน่ายให้เพิ่มมากขึ้นอีก

3. พฤติกรรมการบริโภค ควรมีการณรงค์ให้ความรู้เกี่ยวกับผักปลอดสารพิษไปตามแหล่งชุมชนต่าง ๆ ให้กว้างขึ้นเพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์ให้ผู้ที่เคยบริโภคอยู่แล้ว ได้บริโภคต่อไป และผู้ที่ยังไม่เคยบริโภคจะได้รู้จักและหันมาบริโภคผักปลอดสารพิษเพิ่มมากขึ้น และควรมีการให้ความรู้เกี่ยวกับผักปลอดสารพิษให้กับผู้ผลิต เพื่อให้ทราบถึงผลกระทบของการใช้สารเคมีในขบวนการผลิตด้วย

4. แหล่งที่ผู้บริโภคซื้อผัก จะเห็นได้ว่าตลาดยังเป็นศูนย์กลางการซื้อขายและสะดวกกับผู้บริโภค แต่จะเห็นได้ว่าตลาดก็ยังมีการขายผักปลอดสารพิษน้อยอยู่ และไม่กว้างขวางควรมีการส่งเสริมและขยายตลาดให้กว้างขึ้น ซึ่งผู้บริโภคจะมีแหล่งซื้อผักปลอดสารพิษมากขึ้น นอกจากห้างหรือซูเปอร์มาร์เกต

ข้อเสนอแนะด้านทวิจชัย

ในการทวิจชัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้พบปัญหาในระหว่างการดำเนินการ และหากมีการปรับปรุงในส่วนนี้ ก็จะเพิ่มความสมบูรณ์ของงานวิจัยยิ่งขึ้น ซึ่งปัญหาที่พบมีดังนี้

1. ความไม่สะดวกในการเก็บข้อมูล เนื่องจากในการเก็บข้อมูลมีเวลาจำกัด ทำให้ผู้วิจัยต้องแจกแบบสอบถาม แล้วไปเก็บคืนในภายหลัง ซึ่งทำให้เกิดการหายบ้างในบางครั้ง ทำให้ต้องเสียดเวลาในการนำแบบสอบถามใหม่มาให้ผู้บริโภคกรอกอีกครั้ง
2. ภาษาที่ใช้ ในแบบสอบถาม ผู้วิจัยอาจมีการใช้ภาษาที่ไม่สละสลวยเท่าที่ควร ทำให้อ่านแล้วไม่ไพเราะ และเกิดความสับสนได้ง่าย
3. ในแบบสอบถามควรมีคำถามแบบปลายเปิดบ้าง เพื่อให้ผู้บริโภคได้เสนอข้อคิดเห็นเพื่อเป็นประโยชน์แก่งานวิจัย

เอกสารอ้างอิง

กิตติอาภา กาค้า. 2536. “บริโภคนิยมปลอดสารพิษเพื่อชีวิตที่ยืนยาว.” กรุงเทพธุรกิจ.

(8 กรกฎาคม 2536) : น. 1-5.

กองป้องกันและกำจัดศัตรูพืช. 2541. “ผักปลอดภัยจากสารพิษ.” กรมส่งเสริมการเกษตร :

กรุงเทพมหานคร.

จินทนา เกตุแก้ว. 2537. “มาตรฐานสินค้าของเกษตรกรรมทางเลือก.” วารสารเทคโนโลยีที่

เหมาะสม. ปีที่ 12 (2) : น. 52-55.

ไซยา เพิ่งอ่อน. 2537. “แนวโน้มการผลิตและการบริโภคอาหารปลอดสารเคมีในภาคกลาง.”

วารสารเทคโนโลยีที่เหมาะสม. ปีที่ 12 (2) : น. 17-26.

เดือนจิตร สวงวนศิลป์. 2536. “การศึกษาพฤติกรรมผู้บริโภคอาหารปลอดสารพิษในเขต

กรุงเทพมหานคร. กรุงเทพมหานคร : ปัญหาพิเศษ. สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง.

นิรนาม. 2536. “ล้างผักอย่างไรให้พิษน้อยลง.” มติชน. (6 กรกฎาคม 2536). : น. 13.

นิรนาม. 2537. “พิษภัยใกล้ปากห้อง.” วารสารเทคโนโลยีที่เหมาะสม. ปีที่ 12 (2) : น. 8-12.

นิรนาม. 2542. “แนวทางการผลิตแบบปลอดสารพิษ.” เดลินิวส์. (15 มกราคม 2542). น. 27.

ประสงค์ อยู่สำราญ. 2537. “แนวโน้มการผลิตและการบริโภคอาหารปลอดสารเคมีภาคเหนือ.”

วารสารเทคโนโลยีที่เหมาะสม. ปีที่ 12 (2) : น. 27-31.

ปรีชา ถิมไชยาฤกษ์. 2541. “เทคโนโลยีการเกษตร.” วารสารเทคโนโลยีชาวบ้าน. ปีที่ 11 (201) :

น. 18-19.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ถ้วน สายยศและอังคณา สายยศ. 2538. เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ สุวีริยาสาส์น.

สุขสันต์ สิทธิผลไพฑูริย์. 2539. “พักปลอดสารพิษ” วารสารเกษตรก้าวหน้า. ปีที่ 11 (1) : น. 74-84.

ศุภาควง เรืองรุจิระและปราณี พรหมวิเชียร. 2533. หลักการตลาด. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ ประกายพุดกมน์.

อมรศรี คู่ขระพิงค์. 2541. “เทคโนโลยีการเกษตร.” วารสารเทคโนโลยีชาวบ้าน. ปีที่ 10 (198) : น. 42-43.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสอบถาม

เรื่อง พฤติกรรมการบริโภคผักปลอดสารพิษ ของข้าราชการในสถาบันเทคโนโลยี
พระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามจะแบ่งเป็น 2 ตอน ให้กาเครื่องหมาย ✓ ลงใน และเติมข้อความในช่องว่างตามความเป็นจริง
2. ผักปลอดสารพิษ หมายถึง ผักและผลไม้ซึ่งเป็นผลผลิตทางการเกษตรที่ไม่ได้ใช้สารเคมีหรือฮอร์โมนต่าง ๆ ในขบวนการผลิตหรืออาจจะใช้ได้ แต่มีการเก็บเกี่ยวผลผลิตในระยะปลอดภัย

ตอนที่ 1. ข้อมูลทั่วไป

1. เพศ

ชาย

หญิง

2. สถานภาพ

โสด

สมรส

หม้าย

อื่น ๆ (ระบุ).....

3. อายุ.....ปี

4. จำนวนสมาชิกในครอบครัว.....คน

5. ท่านเป็นข้าราชการสายใด

สาย ก.(อาจารย์)

สาย ข.(เจ้าหน้าที่ผู้ช่วยวิชาการ)

สาย ค.(เจ้าหน้าที่ธุรการ)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6. รายได้/เดือน.....บาท

7. การศึกษาสูงสุด

- มัธยมศึกษา
- อาชีวหรือเทียบเท่า
- ปริญญาตรี
- สูงกว่าปริญญาตรี
- อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

ตอนที่ 2. ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการบริโภค

1. โดยทั่วไปท่านซื้อผักจากที่ไหน

- ตลาด
- ซูเปอร์มาเก็ต
- อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

2. เวลาที่ท่านซื้อผักทั่วไปท่านแน่ใจว่าปลอดภัยจากสารพิษมากแค่ไหน

- มากที่สุด
- มาก
- ปานกลาง
- น้อย
- น้อยที่สุด
- ไม่แน่ใจเลย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. ท่านคิดว่าผักทั่วไป (ตามตลาดที่ไม่ระบุว่าปลอดสารพิษ) กับผักที่ระบุว่าปลอดสารพิษ มีความแตกต่างกันหรือไม่

- แยกต่าง (ที่ระดับความแตกต่าง)
 - มากที่สุด
 - มาก
 - ปานกลาง
 - น้อย
 - น้อยที่สุด
- ไม่แตกต่าง

4. ท่านเคยใช้วิธีการทำความสะอาดผักเพื่อแน่ใจว่าปลอดภัยจากสารพิษ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ล้างด้วยน้ำสะอาด
- แช่น้ำทิ้งไว้
- ใช้ค่างหีบหิมล้างหรือแช่
- ถอดกาหรือเปลือก
- แช่น้ำยาล้างผัก
- แช่น้ำส้มสายชู
- อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

5. ท่านเคยซื้อผักที่ระบุว่าปลอดสารพิษหรือไม่

- เคย
- ไม่เคย

6. ท่านรับรู้เรื่องผักปลอดสารพิษจากที่ใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- วิทยู
- ภาพยนตร์
- โทรทัศน์
- สิ่งพิมพ์ต่าง ๆ
- นิทรรศการ
- การอบรม การบรรยาย
- ประกาศข้อความ คำขวัญ
- สื่อบุคคล
- อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

7. ท่านเคยซื้อผักปลอดสารพิษจากที่ใดบ้าง

- ไม่เคยซื้อ
- เคยซื้อจาก (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
 - ซูเปอร์มาร์เก็ต
 - ร้านจำหน่ายสินค้าปลอดสารเคมีต่าง ๆ เช่น กรีนฟาร์ม พลังบุญ เป็นต้น
 - อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

8. ท่านเชื่อถือในผักที่ระบุว่าปลอดสารพิษมากแค่ไหน

- มากที่สุด
- มาก
- ปานกลาง
- น้อย
- น้อยที่สุด
- อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

9. ความถี่ในการซื้อผักปลอดสารพิษมีมากแค่ไหน

- ไม่เคยซื้อ
- อาทิตย์ละครั้ง
- แล้วยแต่สัปดาห์
- อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

10. เหตุผลที่ทำให้ท่านตัดสินใจซื้อผักปลอดสารพิษ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- เพื่อสุขภาพ
- เพื่อสนับสนุนโครงการและหน่วยงาน
- เพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
- ความเชื่อถือในตัวผลิตภัณฑ์
- อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

11. อิทธิพลในการเลือกบริโภคผักปลอดสารพิษของท่านคือ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ตัวท่านเอง
- เพื่อน/ญาติ
- สื่อต่าง ๆ
- ปัญหาสุขภาพ
- การรณรงค์
- อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

12. ท่านคิดว่าราคาของผักปลอดสารพิษต่างกับผักทั่วไปอย่างไร

- แพงกว่า
- ถูกกว่า
- ไม่แตกต่างราคาใกล้เคียงกัน
- อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

13. ปัญหาในการซื้อผักปลอดสารพิษ คือ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- สถานที่ซื้อมีน้อย
- ราคาแพง
- ความไม่น่าเชื่อถือของผลิตภัณฑ์
- อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

14. ถ้ามีโอกาสบริโภคผักปลอดสารพิษ ท่านจะ

- บริโภคทุกครั้ง
- บริโภคบางครั้ง
- ไม่บริโภคอีก
- อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

, (ขอขอบคุณทุกท่านที่กรุณาตอบแบบสอบถามอย่างสมบูรณ์)

.....
(นางสาวนันทนา เพชรกล้า)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้เผยแพร่สู่สาธารณะโดยไม่ได้รับอนุญาต
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของลิขสิทธิ์นำไปใช้

